

03.
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

„A BAKONYÉRT” Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület

Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

2011

Tiszta forrásból: összefogással a virágzó Bakonyért!

Elfogadva: 2011. május 23.

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló	4
1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	4
1.2 Főbb célkitűzések	4
1.3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia Felülvizsgálatának célja	4
1.4. A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők	5
1.5 A HVS Felülvizsgálat során elfogadott módosítások	5
2. Helyzetelemzés	6
2.1. A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése	6
A térség általános jellemzői	6
A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok:	6
Demográfiai helyzet:	7
Gazdasági környezet	8
Társadalmi környezet:	10
2.2. A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség	11
2.3. A LEADER megvalósítása során elért eredmények áttekintése	12
2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága	14
2.5 SWOT elemzés	15
3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia	17
3.1. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	17
3.2. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez	17
3.3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései	18

3.4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései	19
3.5. Forrásallokáció	38
4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések	39
4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet – gyűjtés	39
4.2. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása	39
5. Mellékletek	
5.1. A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek	
5.2. Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció	
5.3. A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok	
5.4. Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek)	
5.5. Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai)	
5.6. A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája	
5.7. Fenntarthatósági alapelvek	

1. Vezetői összefoglaló

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

2013-ra „A BAKONYÉRT” Község vállalkozásai, civil szervezetei és önkormányzatai között az összefogás és együttműködés magas szinten jelen van, ennek köszönhetően az egyéni és közösségi kezdeményezések egyre nagyobb számban, integráltan jelentkeznek és kerülnek támogatásra. A társadalmi összefogás a Bakonyért érezhetővé válik, a helyi gazdaság erősödik, a turisztikai fejlesztések kibővíülnek. A helyi termékek előállítása és kereskedelme a helyi lakók munkaerjét hasznosítva, szervezett körülmények között történik, erősítve ez által a térség függetlenségét.

1.2 Főbb célkitűzések

Célunk közigazgatási határokon átnyúló, de természetes határokat figyelembe vevő társadalmi összefogás a Bakonyért, azért a tájért, amely természetvédelmi és a kulturális örökség szempontjából Magyarország egyik különleges adottságú területe. Ez a térség hosszú távú és felelős gondolkodást igényel minden lakójától. Vonzóvá kell tenni a letelepedésre, fenntarthatóvá, fejlődővé alakítani a gazdaságát, megélhetést nyújtva a növekvő lakosságnak. Olyan jövőt kínálunk az egyenlő esélyek megteremtésével, mely hosszú távon segíti a hátrányos helyzetben élőket is. A több évszázados kultúrát, az itt élt népek örökségét lakossága őrzi és ápolja, harmóniában a természeti környezettel, élvezve annak szépségét, saját maga és az idelátogató vendégei számára hasznosítja értékeit, de arról is gondoskodik, hogy ezeket gyarapítsa. Minden adottságunkat kihasználjuk, de ugyanakkor megóvjuk környezetünket. Térségünk a jövőben igyekszik nyitott lenni a nagyvilágra, vendégül látni, befogadni az idelátogatókat, akik gazdag egyedi élményekhez juthatnak a természetben és a településeken egyaránt.

1.3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia Felülvizsgálatának célja

A napjainkban zajló környezeti, gazdasági és társadalmi helyzet változása szükségessé teszi a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatát. Frissítése biztosítja, hogy a „A BAKONYÉRT” Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület által lefedett térség folyamatosan változó fejlesztési igényeit valóban tükröző alapidokumentum legyen.

A HVS megalkotását követően a világ gazdasági helyzetében olyan mélyreható változások következtek be, melyek hatásai minden egyes ember életében, munkájában megjelentek: a megnövekedett munkanélküliség, a gazdasági bizonytalanság, a forráshiány mind-mind arra ösztönözték a tervezőket, hogy a meglévő HVS felülvizsgálatával a helyi igények ismételt felmérésén alapuló, friss, könnyen kezelhető és közérthető stratégiai alapidokumentum készüljön, mely napjaink kihívásaira ad választ.

A felülvizsgálat során végzett széles körű igényfelmérés igazolta, hogy az igények folyamatosan változnak, mégpedig a külső körülményekhez való alkalmazkodás miatt.

A HVS megalkotása óta eltelt idő azt is igazolta, hogy a korábbi dokumentumban szereplő célterületek megalapozottak voltak, de a túlzott specifikáció hatására nem a várt eredmények születtek. Emiatt a felülvizsgálat során olyan, kevésbé egyedi célterületek kialakítására törekedtünk, melyek a térség pályázói számára közkedvelt forrást jelenthetnek.

1.4. A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

A HVS felülvizsgálatot lehetőségeink szerint széles körben hirdettük meg. Elsődlegesen a honlapunkon (www.abakonyvert.hu) és e-mail-ben, valamint a havonta megjelenő hírlevelünkben juttattuk el közvetlenül tagjaink és a hírlevélre feliratkozott olvasóink számára a felülvizsgálat megkezdéséről szóló információt. Emellett a felhívást eljuttattuk a térségünk polgármestereinek, akik a polgármesteri hivatalokban kihelyezett hirdetményekben, - néhányan honlapjukon is - tájékoztatták az érintett lakosságot. A Fejér megyei napilap február 21-ei számában is lehetett róla olvasni.

A HACs folyamatosan közzétette a honlapján a HVS felülvizsgálat aktuális állásáról szóló tájékoztatásokat, továbbá e-mailek biztosította azok véleményezési lehetőségét.

A tervezési időszak elején egyesületünk felkereste a térségi önkormányzatokat, polgármestereket, hogy a település rövid-, közép- és hosszú távú fejlesztési elképzeléseiről közvetlenül, személyes beszélgetés során jusson a munkacsoport információkhoz. Ezekre a beszélgetésekre a tervezés széleskörűségére is felhívtuk a figyelmet, kérve a település vezetőjét a felülvizsgálat minél szélesebb körben történő kihirdetésére.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a korábbi évek projektötleteire, mely kapcsán ismételt felkerestük az ötletadókat választ várva és kapva a fejlesztés elmaradásának okaira.

A HVS felülvizsgálat indító közgyűlésén a résztvevők információt kaphattak a folyamatról, annak szükségességéről, várható eredményeiről.

Összességében elmondhatjuk, hogy közvetlenül vagy közvetett módon lehetőségeink szerint a térség összes önkormányzatát, civil szervezetét, lakosát, vállalkozóját megszólítottuk, tájékoztattuk a tervezésről, a véleményezés lehetőségéről.

A tervezési időszak során összesen 7 db fórumot tartottunk, melyen 119 résztvevő volt. A felhívásainkra beérkezett projektötletek száma 155 db; 26 településről érkezett be. Ebből civil 39 db, vállalkozó 16 db, önkormányzat 78 db, magánszemély 22 db.

1.5 A HVS Felülvizsgálat során elfogadott módosítások

A felülvizsgálat során elfogadott módosítások alapvetően a korábban is kitűzött jövőkép megvalósításának elősegítésére kerültek a HVS-be.

Az előző HVS készítésének idején még más elvárások voltak, így azok az intézkedések is bekerültek, amik más forrásból valósíthatók meg (pl. KEOP, KDOP). Jelen vizsgálat során ezeket kivettük és csak az ÚMVP forrásból elérhetőek maradtak benne. E mellett, a beérkezett projektgyűjtő adatlapok alapján látható volt, hogy a gazdasági helyzet változásának következtében egyes célkitűzésekhez tartozó intézkedésekre már nincs igény, illetve más forrásból megvalósítható. Ezt figyelembe véve, három célkitűzést is kivettünk: „Természet- és környezetvédelem”, „Leszakadók, hátrányos helyzetűek segítése gazdasági potenciál növekedéssel”, „Gazdasági, közösségi információ-áramlás, tudás megszerzés, tapasztalatok” elnevezéssel.

2. Helyzetelemzés

2.1. A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

A térség általános jellemzői: A két megyében, három kistérségben 29 települést átfogó fejlesztési térség 42 369 érintett lakosa 4 városban (ebből 1 városi tanyás külterületen), és 25 községben él. A 29 településből 1 hátrányos helyzetű: Lókút, mely település legnagyobb gondja a megyeszékhelytől való távolság, és legnagyobb lehetőségnek a település a 82. sz. főúttal összekötő útszakasz megépítését tekinti.

Legfontosabb probléma: A térség nem használja ki a környezeti adottságait és az együttműködésben rejlő lehetőségeit. A gazdaság- és társadalomfejlesztési intézkedések településközpontúak, egymástól elszigeteltek. Az önkormányzati fejlesztések közszolgáltatásközpontúak. Gazdasági potenciál kihasználására közösségi források szűkösek, ösztönző intézkedéseket nehezen tudnak hozni. A vállalkozások jelentős része kényszervállalkozás, önfoglalkoztató jellegű, tőkeszegény, korlátozott növekedési esélyű. Nagyon kevés új munkahely jön létre. A térség népességvonzó képessége környezeti adottságaiból ered, és nem tudatos intézkedések eredménye.

Legfontosabb lehetőség: A térség települései a turizmust tekintik egy lehetséges kitörési pontnak. Ehhez a természeti és történelmi adottságok rendelkezésre állnak, fontos viszont a marketing erősítése, mivel megfelelő marketing tevékenység nélkül nem fog a turizmus fellendülni. Településeinken magas szintű a fával való ismeret, illetve kiemelkedő a fával való munka, a faipar. A közszolgáltatási alap-infrastruktúra a legtöbb településen teljes mértékben, a többiben részben rendelkezésre áll, illetve földrajzilag viszonylag rövid távolságon belül elérhető. A térség országon belüli fekvése, közlekedési kapcsolatai kedvezőek. Közvetlenül szomszédos olyan térségekkel, amelyek más típusú fő vonzerővel rendelkeznek, így a kínálatok egymást kiegészítik és erősítik. A lakosságban határozott a törekvés arra, hogy megélhetésüket nagyobb részben vagy teljes egészében helyben teremtsék meg.

A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok: A térség az Északi és részben a Déli Bakony területén helyezkedik el. Területén az országos átlagnál magasabb az erdősültségi arány, az éghajlat hűvösebb, csapadékosabb, a talajadottságok mezőgazdasági hasznosításra kedvezőtlenebbek. A térséget mind a négy égtáj felé elhagyó, szurdokvölgyeket képző, ingadozó hozamú vízfolyások gyűjtik össze a hegység magasabb részein fakadó források vizeit. A viszonylag szerény felszíni vizekkel szemben a karsztos hegység a felszín alatt hatalmas, összefüggő víztömeget tárol.

A Bakony ősidők óta szinte érintetlen titokzatos, vadban bővelkedő világ volt, kedvelt tartózkodási helye, vadászterülete királyainknak, biztonságos búvóhelye betyároknak. Emléküket leírások, mondák, romok, barlangnevek őrzik. Keleti peremén ismert búcsújáró hely, közepén rendi központ alakult ki a századok során.

A történelem viharaiiban részben elnéptelenedett településekre az idők során szlovákokat, németeket telepítettek, akik idővel asszimilálódtak, nem felejtve gyökereiket. A nemzetiségi múlttal rendelkező településeken hagyományörző egyesületek működnek.

Az évszázadokon keresztül meghatározó mezőgazdasági tevékenység (főként állattenyésztés, fafeldolgozás) mellett a XIX. századtól kezdve jelenik meg az iparszerű termelés; majd a XX. században a helyi ásványi kincsekre települt bányászat, amely a század második felére meghatározóvá vált. Mára az ipari tevékenység ismét jelentősen átalakult.

A Bakony lakossága lokálpatrióta és híresen vendégszerető. Területe változatos felszínű, a viszonylagos zavartalanság miatt országosan kiemelkedő biodiverzitású terület (a hazai védett növény- és állatfajok 47%-a él a Bakonyban). Az erdősültség magas, főként bükkösök. A területen két tájvédelmi körzet és több természetvédelmi terület van; nagy része tájképvédelmi övezet, ill. az országos ökológiai hálózat része. A térséget hat Natura 2000-es terület fedi le vagy érinti.

Kevés felszíni víz, nagy felszín alatti ivóvízincs jellemzi a vízbázist. Kiemelten érzékeny terület. Pontszerű szennyezés: állattartó telepek, szennyvíztisztítóval vagy jó technológiával nem bíró települések. A diffúz szennyezés csökkent, de a talajban, rétegvizekben akkumulálódott szennyezés sokáig jelen lesz.

A megújuló energia, a szél- és napenergia, biogáz és komposztálás, csapadékvíz hasznosítás lehetősége adott. A szélerőműveknek térségünkben jó adottsága van, a tájba illeszthetők (ld. Szápár, Bakonycsernye).

Erdőgazdaság a legnagyobb "tájhasználó". Jelentős része erősen lejtős. A szántók 1/5-e, legelők 40%-a hegyes-dombos területű. Ezért erős, akár 70 %-os az erózió, melyet a gyakori felhőszakadások növelnek. A mélyebb területek termékenyek. Káros a helytelen erdőgazdálkodás, a tarvágás. Ez jórészt visszaszorult, a természetes felújítás a talajt is kíméli. Nagy károkozó az illegális terepmotorozás. A települési hulladék nő, hasznosítása kevés. Sok az illegális hulladéklerakó, melyek esztétikai, víz- és talajszennyezési források.

A termőföld 86-88%-a, az erdők negyede magántulajdonú.

A földhasználat átalakult, elvált a tulajdontól. Jellemző a mező- és erdőgazdálkodás, a még jelentős, de strukturálisan átalakult bányászat. A szénkitermelés megszűnt, a bauxit csökkent, de nőtt az építő-alapanyagok kitermelése.

A földhasználat az erdő- és mezőgazdasághoz kapcsolódik. A régi nagyüzemek utódai bérlők, jelentős részük a kevés bérelhető terület miatt „föld nélkül” gazdálkodik, állattenyésztéssel, szolgáltatással foglalkozik.

A természetes tájhasználati módok mellett a 20. század közepétől az ipar, bányászat is megjelent a térség egyes területein. Ennek folyományaként a mai napig is vannak olyan területek, melyek kifejezetten gazdasági célokat szolgálnak (Zirci Ipari Park, bányatelkek, iparterületek). Ennek előnye, hogy az önkormányzatoknak lehetőségük nyílt ezen területekre összpontosítani az ipari termelést, így a települések egyéb részei mentesülhetnek az ilyen jellegű terheléstől.

Összefoglalás:

A térség természeti-kulturális adottságai olyan lehetőséget biztosítanak a térség fejlődése számára, amely kevés helyen adott: a nagy kiterjedésű erdők, természeti képződmények mind hozzájárulhatnak a turizmus fejlődéséhez. Emellett a hagyományos gazdálkodási formák, mind az erdőgazdaság, mezőgazdaság feltételeit is megteremtik, melyek a nyersanyagok helyben történő megtermelése révén kiváló lehetőséget biztosítanak az igen magas hozzáadott értékkel rendelkező helyi termékek előállításához.

Demográfiai helyzet: A térségben 29 település található, a népességszám 42 369 fő. A városok száma négy, Bodajk, Herend és Zirc 15 069 fő lakosságszámmal; Mór város három külterületi településrészével van jelen a térségben. Az öt legnépesebb település Zirc 7098 fő, Bodajk 4110 fő, Herend 3447 fő, Bakonycsernye 3 118 fő, Szentgál 2 708 fő lakossal. A legkisebb népességű település Pénzesgyőr (Zirc kistérség, 342 fő), illetve Mór külterületén Árki puszta, Timár puszta és Felsődobos (Móri kistérség, együttes lakosságszám 299 fő). A hátrányos besorolású település, Lókút lakossága 496 fő.

A zirci kistérségben a 16 település közül 2010-ben a lakosság harmada a térség központjában, Zircen él. A kisváros utáni legnépesebb település Csetény (1886 fő). További öt község (Bakonybél, Bakonyháza, Dudar, Nagyesztergár, Olaszfalu), amelyek népessége 1000–2000 fő között található, számít nagyobb településnek a térségben. A térséget alkotó községek többsége tehát (9 község) kistelepülés, Bakonyszentkirály, Borzavár, Csesznek, Eplény és Szápár lakosságszáma meghaladja az 500 főt, Bakonyoszlop, Lókút, Pénzesgyőr és Porva települések lakosságszáma nem éri el az 500 főt. A kistérség összlakosságszáma az elmúlt évtizedekben folyamatosan csökkent, napjainkban megközelítőleg 1400 fővel (20 148 fő) kevesebben élnek a kistérséghez tartozó 16 településen, mint két évtizeddel korábban.

A Móri kistérség lakosainak száma 13 550 fő; a 8 település közül 3 község (Balinka, Isztimér, Nagyveleg) 1000 fő alatti, 2 község (Fehérvárcsurgó, Kincsesbánya) 1-2000 fő közötti, 1 község (Bakonycsernye) 3000 fő feletti, 1 város (Bodajk) 4000 fő feletti, továbbá akcióterületünk része Mór város külterülete is.

A Veszprémi kistérségben az 5 település közül 2 község (Bánd, Hárskút) 1000 fő alatt, 1 község (Márkó) 1-2000 fő közötti, 1 község (Szentgál) 2000 fő feletti, 1 város (Herend) 3000 fő feletti.

Az összlakosság korösszetételét tekintve megállapítható, hogy a térségben az 59 éven felüliek aránya (19%) magasabb, mint a 15 éven aluliak aránya (15%). A 15-59 év közöttiek aránya pedig több mint az összlakosság fele, 65%, amely 5%-kal magasabb az országos átlagnál. Zirc kistérségben három településen nem éri el ezt az átlagot: Pénzesgyőr 59%, Bakonyoszlop 56%, Lókút 54%. A többi településen az országos átlagot eléri, vagy meghaladja.

A térség lakossága kor szerinti megoszlás tekintetében az országos átlaghoz viszonyítva változó képet mutat. 0-5 éves korig megegyezik az országos átlaggal, a 6-14 éves korosztály (10%) viszont elmarad az országos átlagtól (13%). Az 59 év feletti lakosok száma 8 454 fő (19%), mely az országos átlagot (21%) egyik térségben sem éri el. A térség 3 településén – Lókút 33%, Bakonyoszlop 27%, Pénzesgyőr 26% - viszont jóval magasabb az országos átlagnál.

A térség vándorlási különbözete összességében negatív, ezt igazolja a folyamatos lakosságcsökkenés is.

A térség településein jelen van a német (Isztimér, Mór, Balinka, Herend, Hárskút, Bánd, Márkó, Lókút, Nagyesztergár, Porva, Zirc, Bakonyháza) és a szlovák (Bakonycsernye, Szápár) nemzetiség is, és szinte minden településen elszórtan romák is élnek, telepszerűen Mór külterületén.

Összefoglalás: demográfiai szempontból összességében térségünk nem különbözik jelentősen az országos átlagtól. Lakossága folyamatosan csökken, mely részben a természetes fogyásból, részben pedig az elvándorlásból adódik. Mindkettő a térség népesség-megtartó képességére vezethető vissza, mely miatt a fiatalok, gyermekes családok a környék nagyobb városaiba költözve találnak munkalehetőséget. Fontos cél a népességmegtartás miatt is olyan vonzó környezet (települési, természeti és gazdasági) kialakítása, mely megállítja, és megfordítja a népesség fogyását.

Gazdasági környezet: A térség társas vállalkozásainak száma kicsivel meghaladja a 2300-at, melynek 96 %-a 1-9 főt foglalkoztató vállalkozás. A 10 legnagyobb foglalkoztató 30-1500 főt foglalkoztat.

Mellettük nagyon sok az egyéni vállalkozó, akik részben főállásúak, részben mellékállásúak.

A mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya 6 %, az iparban 55 %, a szolgáltatásokban 39%.

A térség ipar-központúságát jellemzően a nagyobb városok ipari dominanciája okozza, de a

korábban szintén jelentős ipari múlttal rendelkező települések ipari foglalkoztatotti aránya is erősíti ezt a megállapítást (pl. Kincsesbánya).

A térség gazdasági szerkezetváltása részben megtörtént, de a mezőgazdaság még mindig fontos szerepet tölt be a kisebb településeken, csak úgy, mint az erdészeti és faipari vállalkozások.

A három kistérségről általánosan elmondható, hogy a vállalkozók innovatívak, kitartóak, új technológiák iránt érdeklődőek. A vállalkozók céljai között szerepel új technológiák bevezetése, új termékek előállítása. A munkaerőre jellemző, hogy sok jól képzett szakembert találni, nagy részük viszont ingázik a térség nagyobb városaiba, helyben tartásuk nehéz.

Az országos főutak közelében fekvő néhány településen a vállalkozások szempontjából az infrastruktúra kialakítása megfelelő, de a többi településen nagyon alacsony szintű.

A mezőgazdaságban a foglalkoztatottak téli munkalehetőségeinek szintje alacsony, a termőterületek általánosan gyenge minőségűek. Nagy kihívást jelentenek a várható globális felmelegedés káros hatásai.

A vállalkozók céljai között szerepel a környezetkímélő termesztési technológiák, biogazdálkodás, gyógynövénytermesztés, az ökológizációra alkalmas új növényfajták nemesítése és terjesztése, a bio-, helyi termékek előállítása, állattartás növelése, illetve a turisztikai infrastruktúra kiépítése, fejlesztése.

A korszerű, hatékony, termelési és feldolgozási technológiák alkalmazása, együtt a piacra jutást segítő, térségi marketing termelői és kereskedelmi szervezetek létrehozásával egyre erősebben megfogalmazott igény. Az alternatív energia felhasználásra irányuló igények magasak, különös tekintettel a korszerű biomassza fűtési, napkollektoros, napelemes rendszerekre nagy a kereslet a lakosság, a közintézmények és a vállalkozások között, de elterjedésüket gátolja magas beruházási költségük. (Oka: magas az erdősültség, hagyománya van a biomassza fűtésnek)

1990 óta a foglalkoztatottsági viszonyok nagyban átrendeződtek, a foglalkoztatottak számának fokozatos csökkenése mellett megjelentek a munkanélküliek, és emelkedett az inaktív népesség száma is.

A térségben élő álláskeresők száma 2010. IV. negyedévben kb. 2000 fő, arányuk a munkavállaló korú népességen belül 7,25%, mely 2007-hez képest 3 %-os növekedés.

A munkanélküliek száma, aránya 2008-tól extrém módon megemelkedett. A gazdasági válság hatására a térség aktív korú népességének jelentős részét foglalkoztató térségi és azon kívüli multinacionális vállalkozások elbocsátásokra kényszerültek, így volt olyan időszak 2008-2010. között, amikor több mint kétszeresére nőtt a munkanélküliek száma 2007-hez képest. A foglalkoztatottság mértéke 2010 folyamán kezdett javulni, azonban még a nyári idénymunka idején sem érte el a korábbi évek átlagát.

Az önkormányzatok a munkanélkülieket lehetőség szerint közcélú foglalkoztatásban részesítik, Számukra önkormányzati közmunkát, közhasznú szolgáltatást és közcélú foglalkoztatást biztosítanak, bár a 2011 évtől változott közmunkában történő foglalkoztatás, sajnos drasztikusan lecsökkentették a közcélúként foglalkoztathatók számát

Az önkormányzatok által rendszeres szociális segélyben részesítettek száma fokozatosan emelkedik.

A térség munkahely-teremtési gondokkal küzd, a foglalkoztatási lehetőségek meglehetősen szűkek. Különösen hátrányos helyzetben vannak a kistépüléseken élő családos nők. A korábban megszűnt üzemek és a munkaerő-leépítések folyamatosan újratermelik a munkanélküliséget.

A térségben foglalkoztatottak 50%-a a bányászat, a feldolgozóipar területén dolgozik, ami egyben a legnagyobb vállalkozási szektort is jelenti. 9%-os a kereskedelem területén történő

foglalkoztatás. A többi területen 1-8%-os foglalkoztatás mutatkozik. A legalacsonyabb foglalkoztatási szektor a pénzügyi közvetítés (1%)

A térség területén nagy az ingázás. A Móri kistérségben a foglalkoztatottak 48%-a ingázik. Arányaiban a legnagyobb az ingázás Nagyveleg lakói esetében, 88%-uk nem a községben dolgozik. Az ingázás célpontjai Mór és Székesfehérvár. A Zirci kistérségben a foglalkoztatottak döntő többsége ingázik, elsősorban Veszprém, Győr irányába. A Veszprémi kistérség a foglalkoztatottság tekintetében Magyarországon az élmezőnyben található. A helyben történő munkavégzés mellett, jelentős az ingázók aránya, amelynek elsődleges célállomásuk Veszprém és a városkörnyéki munkahelyek. (36%).

Összefoglalás: a térségre jellemző, hogy nagyon alacsony a helyben történő foglalkoztatás, a munkaképes korú lakosság jelentős része ingázik. A vállalkozások száma alacsony, és jellemzően mikrovállalkozások, nem ritkán önfoglalkoztatók. Legnagyobb problémájuk a forráshiány, mely miatt nagyon kevés az olyan termék, szolgáltatás, mely a hozzáadott érték növelésére irányulna. Emiatt a helyi munkaerő sem jut munkához, a gazdaság fejlődése nem indulhat meg mindaddig, amíg csak nyersanyagok eladása történik meg. A szűk piaci helyből eredő nagy verseny az összefogást sem teszi lehetővé, holott az együttműködés számos előnyt jelenthetne.

Társadalmi környezet: A térség szervezeteinek munkáját a rugalmasság, az informális kapcsolatok dominanciája, idealizmus jellemzik. A társadalmi problémák iránti érzékenység, a nyitottság és a tolerancia bürokráciamentes tevékenységük alapértékeinek számítanak.

A térség gazdasági, munkaerő-piaci kiszolgáltatottsága, az egyén szükségleteinek hierarchiáján való nehezebb magasabb szintre jutása miatt a szervezeteknek külön gondot kell fordítaniuk az szociokulturális animációra, melynek elsődleges feladata az érdekek felismertetése, a szükségleteket igényné alakítsa, és azok közösségben történő megvalósításának segítése. A lakosság önszerveződési aktivitásának fokozódása a településeken hiánypótló, innovatív szerepet töltenek be, és ma már egy rendkívül heterogén összetételű, társadalmi támogatottsággal bíró önálló civil szektort alkotnak. A legdominánsabb tevékenységi terület a szabadidő szervezésének felvállalása, és a kultúrával kapcsolatos feladatokat ellátása. Mindkét tevékenység szervezésénél gondot fordítanak a helyi és a társadalmi igények összehangolására, jelentős közösség-szervező, hagyományörző hatással és turisztikai vonzerővel rendelkeznek. Programjaikat a rendszeresség és a magas színvonal jellemzi. Magas számban találhatók még a sporttal, oktatással foglalkozó szervezetek is, továbbá meghatározó a turisztikával (TDM), településfejlesztéssel, lakástüggyel foglalkozók és a szociális ellátásban résztvevő szervezetek száma. Ez utóbbi szervezetekre komoly feladat vár a térségben növekvő számú hátrányos helyzetű személyek, családok segítségével, az általános életviteli tudatformálásban. Alacsony viszont a vagyonvédelem, környezetvédelem, a gazdaság- és vállalkozásfejlesztés, egészségügy, terén szerepet vállalók aránya. A szervezetek az általuk meghatározott célok eléréséhez megfelelő problémameglátással és szakmai tudással rendelkeznek, de anyagi lehetőségeik meglehetősen csekélyek. Az ún. belső források (alaptevékenységből, gazdálkodási tevékenységből származó bevétel, tagdíj stb.) aránya nem meghatározó. Pénzeszközeiknek döntő része külső forrásokból fakad, lehetőségeik nagy mértékben külső tényezők döntéseitől függenek, ami még inkább esetlegessé teszi a működésüket és autonómiájuk csökkenéséhez vezethet. A non-profit szféra hatékonyabb működése érdekében hálózati formában működő tanácsadó és érdekvédelmi fórum alakult, mely a lakosság, a civil szervezetek és az

önkormányzat közötti együttműködést, valamint a szervezetek erőforrásainak fejlesztését hivatott segíteni. A vidékfejlesztésre önálló non-profit szervezet alakult.

Összefoglalás:

Bár darabszámát tekintve viszonylag sok civil szervezet működik a térségben, szerepük mégis korlátozott. Ez részben abból ered, hogy ezen bejegyzett szervezetek jelentős része nem aktív, mivel a civil szféra a felmerülő költségek forrásigényét nagyon nehezen tudja megteremteni. Továbbá, sok olyan együttműködés létezik, amely civilnek minősül, viszont bejegyzés, hivatalos forma nélkül működik.

Nagy lehetőségek vannak a civil szférában, azonban ezek kihasználása az elmúlt időszak tapasztalatai alapján szűkös és eseti. Összességében elmondható, hogy évről-évre erősebb a civil szektor, és az önkormányzatok egyre jobban támaszkodnak tudásukra, kapacitásaikra, pl. egy rendezvény megszervezésében, különböző fejlesztéseknél stb. Fontos megemlíteni, hogy nagyon sok pályázati forrást igénybe vehetnek (EU-s és hazai források is pl. NCA, és egyre több térítésmentes képzés áll rendelkezésükre).

2.2. A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

A térségi kohézió megteremtésében, erősítésében rendkívül fontos szerepe van a LEADER programnak. A program a kisebb, homogén, gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt összetartozó térségeket tekinti a vidékfejlesztés célterületének. „A Bakonyért” térség esetében is jól működött a földrajzi adottságok azonosságán alapuló érdekközösség. A HACS azért lehetett eredményes, mert mozgósítani tudta valamennyi szféra szereplőit, összegyűjti, egyesíti és ösztönzi az elérhető emberi erőforrásokat a közszférából, a magán-, a civil- és az önkéntes szférából. A szektorokon, ágazatokon átnyúló együttműködés a Bakonyért HACS esetében 86 partnert tömörít egy szövetségbe. A Bakonyért egyesület esetében az erős turisztikai és értékvédelmi (kulturális és épített örökség, hagyományörzés) érdekeltiség volt a fő mozgatórugó. Ez végül tükröződött a stratégiában, a tervezett intézkedésekben és a projektek kiválasztásban is. A HVS -t mintegy 500 beérkezett projektjavaslatra alapozva készítették el, az anyag 2008. februárra elkészült, de végleges formáját 2009 októberében nyerte el. Közben, 2008 szeptemberében született meg az FVM határozat a HACS hivatalos elismeréséről.

Azóta is a térség 29 önkormányzatával, rajtuk keresztül pedig a lakossággal szoros a kapcsolat. Lehetőségek szerint minél több fórumon juttatjuk el az információkat a partnereinknek: honlapunk napi frissítésű, havonta hírleveleket állítunk össze, rendszeresen a szakmai rendezvények.. Az egyesület saját projekt megvalósításával is igyekszik a közösség összefogására, hálózatépítésére (pl. települési túraútvonalak kialakításán dolgozunk, térségi védjegy kialakítását tervezzük, stb.).

Hazai és nemzetközi rendezvényeken népszerűsítjük a helyi kézműveseink munkáját, térségünk látnivalóit, szolgáltatásait.

2010 nyarán az erdélyi Nyárádmente Kistérségi társulással partnerségi megállapodást írtunk alá. E mellett 8 térségi támogatónkkal partneri megállapodást kötöttünk.

Jelen HVS tervezése során a helyi közösségek széles körét tudtuk megszólítani. A tervezés folyamán várakozáson felüli számban fogalmazódtak meg fejlesztési javaslatok. Helyi segítők sora támogatta a tervezők munkáját. Fórumainkon igyekeztünk minél több településre eljutni, amelyeken szép számban vettek részt a környező települések lakói, vállalkozók, civilek és önkormányzati képviselők egyaránt. Ennek megfelelően, a 2011-13. közötti időszakra vonatkozó HVS is a helyi szereplők véleményét tükrözi, az abban megfogalmazott elvek, irányok reális alapokon nyugszanak.

2.3. A LEADER megvalósítása során elért eredmények áttekintése

A korábbi HVS felülvizsgálata során a térségben összesen 7 db fő fejlesztési prioritás és 19 db fejlesztési intézkedés fogalmazódott meg, melyből az első körben 9 került meghirdetésre.

LEADER eredmények:

Célterület	Fejlesztési forrás (Euro)	Lekötésre került összeg (Euro)	Lekötésre került (%)	Maradvány (Euro)	Forint (277,95 Ft/euro)
Vidéki székhely/telephelyi infrastruktúra és szolgáltatói háttér kialakítás	48 676	4 095	8,4	44 581	12 391 289
Helyi termék előállítása	72 000	0	0	72 000	20 012 400
Bakancsos, családi, terepkerékpár és lovas túraútvonalak hálózatának kialakítása	20 000	0	0	20 000	5 559 000
Mindenre kiterjedő térségi turisztikai termék arculat elkészítése	20 000	0	0	20 000	5 559 000
Hagyományteremtő és -őrző közösségi rendezvények	240 000	22 709	9,4	217 291	60 396 033
Műemlék építmények megóvása-felújítása	240 000	117 443	48,9	122 557	34 064 718
Térségek közötti és nemzetközi együttműködés	24 000	8 635	36	15 365	4 270 702
Lókút faluközpont-belső terek felújítása	17 688	0	0	17 688	4 916 380
Új turisztikai termékek létrehozása és meglévők fejlesztése	40 000	0	0	40 000	11 118 000
Egyéb keret (ki nem írt HPME lévő források)			0	469 000	130 358 550
Összesen:		152 882		1 038 482	288 646 072

A korábbi HVS megtervezése során törekedtünk arra, hogy olyan pályázati kiírások születhessenek, amelyek jelentős szereppel bírnak a térség jövőkének támogatásában, megfelelő forrással hatékony fejlesztéseket segíthetnek elő és mindenekelőtt jelentős

érdeklődés mutatkozott irántuk. A 2007-től beérkezett igények, projektötletek csoportokba sorolásával kerültek meghatározásra a célterületek, melyekről számos várható pályázót értesítettünk.

A beérkezett igények, és a lekötött források azonban sajnos csak részben igazolták ezt a munkát. Ennek több oka is van. Azon célok esetében sem volt jelentős a tényleges pályázók száma, ahol előzetesen sokan jelezték részvételüket. Sok szervezet forráshiány miatt képtelen volt pályázni, hiába voltak ötletei. A kevés beérkezett pályázat tekintetében minden bizonnyal nagyon komoly szerepe van az időközben végbement gazdasági válságnak, mely sok vállalkozás piaci pozícióját olyan jelentős mértékben rontotta, amely nem tette lehetővé a korábban tervezett beruházások lebonyolítását. Ezen túl, azok a vállalkozások, melyek közvetlenül nem voltak érintettek ebben a helyzetben, a hitel felvételi lehetőségek váratlan beszűkülése miatt nem voltak képesek a beruházások finanszírozására, így későbbre halasztották fejlesztésüket.

Az intézkedések közül legnagyobb sikere az Örökség megőrzése célkitűzésen belül a Műemlék építmények megóvása-felújítása célterület volt, mely során a forrás közel fele (48,9%) lekötésre került. Ezzel egyrészt a település képe javulhat, hiszen a megőrzött műemlék a lakosság, és a vendégek számára egyaránt vonzerővel bír, másrészt a beruházás lebonyolításába lehetőség szerint helyi vállalkozók bevonásával kerül sor, mellyel a térség gazdasága is fejlődik. Mivel erre az intézkedésre nagy az igény, így további forrás elkülönítése szükséges.

A korábban sikeresnek várt, szintén az Örökség megőrzése célkitűzéshez tartozó Hagyományteremtő és -őrző közösségi rendezvények célterület esetén tapasztaltuk, hogy a civil szervezetek pályázati képessége alacsonyabb a szükségesnél. Az önkormányzatok viszont a meghirdetett Falunap 2010 pályázati kiírás miatt nyújtottak be kisebb számú kérelmet, hiszen annak beadása jóval, kevesebb munkával járt. Ez okokból végül sok projektötlet a számukra bonyolult dokumentáció, a késői finanszírozás, illetve a bizonytalanságok miatt nem került benyújtásra. Így a rendelkezésre álló forrás 9,4%-a került lekötésre, mely összeggel 5 település hagyományteremtő –és őrző közösségi rendezvényét tudtuk segíteni. Számukra a kis értékű rendezvény kiírás nyújt majd lehetőséget.

Az Adottságokon alapuló turizmus fejlesztése célkitűzésen belül a Térségek közötti és nemzetközi együttműködésre a tervezett 5 db nemzeti és/vagy nemzetközi együttműködésből 1 valósult meg. Mivel további igény lenne e területre, így amennyiben lehetőség lesz, rá további forrást kell ide csoportosítani.

Az Adottságokon alapuló fenntartható gazdasági fejlődés célterület esetében szomorúan tapasztaltuk, hogy a helyi termék előállítására nem érkezett be pályázat, míg a Vidéki székhely/telephelyi infrastruktúra és szolgáltatói háttér kialakítás intézkedésnél a tervezett 3 db fejlesztésből 1 valósult meg. A vállalkozásokat segítve ezek átalakítása és általánosabb céloknak való megfeleltetése valamint a kis értékű fejlesztés szükséges annak érdekében, hogy több pályázó nyerhessen.

A III. tengely megvalósítása során elért eredmények áttekintése

Az első körös kiírás folyamán 39 db kérelem érkezett be, ebből 20 db lett nyertes, ami jó aránynak mondható. Összességében 6 db mikrovállalkozás (rendelkezésre álló források 14%-a), 2 db turisztikai fejlesztés (rendelkezésre álló források 18%-a), 8 db falufejlesztés (rendelkezésre álló források 22%-a) és 4 db vidéki örökség (rendelkezésre álló források 49%-a) részesült támogatásban mintegy 192,7 millió Ft összegben. A vállalkozások közül eszköz és gépbeszerzés, műhely felújítás és építése, minőségbiztosítási rendszer bevezetése, bolt kialakítása célok valósultak meg. A turisztikai fejlesztések körében 1 db új vendégház kerül kialakításra, 1 db meglévő pedig szolgáltatását bővítette. A kistelepüléseken 6 db játszótér, 3 db

közpark, pihenőhely fejlesztése, valamint 4 db templom és egy közösségi ház felújítása képezte a megvalósult vagy megvalósítás alatt álló projekteket.

A 2. körös értékelésre 27 db pályázat érkezett be és értékelésre várhatóan 16 db kerül. Mikrovállalkozásokból 2 db, turisztikai fejlesztésekből 8 db, falumegújításból 5 db és vidéki örökségből 7 db kérelem támogatása várható kb. 202 millió Ft értékben. Elmondható, hogy a turisztikai és vidéki örökség kiírások nagyon népszerűek, így ott minden bizonnyal forrásátcsoportosítás is szükséges lesz annak érdekében, hogy az értékelésen magas pontszámmal megfelelt pályázók mindegyike fejlesztési forráshoz jusson. A 3. körös kiírásra még kb. 439 millió Ft hirdethető meg. A 2011.évi kiírásokban az IH útmutatásának megfelelően csak a falufejlesztés és vidéki örökség kerül megnyitásra, míg a mikrovállalkozások és turisztikai fejlesztések megnyitását 2012-ben tervezzük. Forrás átcsoportosítást csak a falufejlesztés-vidéki örökség, illetve a mikrovállalkozások-turisztikai fejlesztés kiírások között érdemes megfontolni annak érdekében, hogy jövőre újra nyitható legyen a 2 db jövedelemtermelő pályázat.

Általánosságban elmondható, hogy a pályázók örültek, hogy a helyi akciócsoport kezeli a kérelmeket, azonban a pályázatok elbírálásának csúszása, a többszöri hiánypótlások, az újabb kiírások elmaradása és a médiában hallható, a LEADER programot általánosságban elmarasztaló kommunikáció nem növelte a népszerűségünket. Ez hatással lehet majd a következő kiírásokra is, hiszen a pályázók bizalma a gyors elbírálásban és az egyszerű pályázatokban megingott.

2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A Helyi Vidékfejlesztési stratégia megvalósításának elmúlt időszaka számos tapasztalattal segítette a munkacsoport munkáját a következő időszakra vonatkozó fejlesztési elképzelések megfogalmazásában.

A korábbi HVS megtervezése óta eltelt időben a világ gazdasági-társadalmi helyzete jelentős változásokon ment át, melyekkel az előző tervezés során nem számoltunk, nem számolhattunk. A 2008 ősztől tartó válság olyan mértékben megváltoztatta a potenciális pályázók fejlesztési elképzeléseit, melyeket a korábbi HVS nem volt képes támogatni. Ebben nem csak a piacok beszűkülése, a források korlátozottá válása volt jelentős tényező, hanem a bizalomvesztés, a folyamat irányának, hosszának ismeretlensége is. Mindezek együtt vezettek oda, hogy a korábban sikeresnek tartott pályázati tervezetekre a projektek alapötleteit benyújtó projektgazdák sem nyújtottak be kérelmet, így a várt arányokat alulmúló lett a rendelkezésre álló források lekötése.

A tervezés során olyan elképzelések is projektötletként alapozták meg a HVS-t, melyekről a megvalósítás megtervezése során igazolódott be, hogy ténylegesen nem megvalósítható, nem fenntartható projektet eredményezne.

Az Új Széchenyi Terv megjelenése és céljai részben átgondolásra készítették a tervezői csoportot, hiszen a kettős finanszírozás elkerülése a cél.

Közösségünk kommunikációja a kezdetektől az volt, hogy a forrásokat kiegyensúlyozottan, lehetőség szerint minden évben a pályázók rendelkezésére bocsátjuk, tehát nem cél a forráskiosztás az első körben. Ennek is köszönhető, hogy a pályázók azon köre nyújtott be kérelmeket, ahol a fejlesztés időszerű volt, a többiek várták az újabb kiírásokat.

Az elmúlt évek tapasztalatai, a folyamatos ügyfél konzultációk, tanácsadások, fórumok, újabb projektötletek alapján realizálódott egy olyan új irány, amely – az előző HVS-től jelentős

részeiben nem eltérően – a térség jövőképek megvalósításához erőteljesebben, hatékonyabban tud hozzájárulni.

A III. tengelyes fejlesztéseknél látható, hogy a vidéki örökség kiírásra allokált forrás nem fedezi a 2. értékelési körbe beérkezett, nagyon jó minőségű és megalapozott fejlesztési igényeket, így ott kismértékű forrásátcsoporthoz indokolt az (egyelőre) még kevésbé telített falu-fejlesztés keret terhére. A mostani projektúrlapok viszont egyértelműen mutatják, hogy az újabb kiírásokon a települések nagy számban fognak falu-fejlesztési kérelmeket is beadni.

A turisztikai fejlesztések támogatása is nagyon népszerű kiírás, a mikrovállalkozásokat messze meghaladja a kérelmek száma és a támogatási igények, így ott is elképzelhető a későbbiekben a forrásátcsoporthoz.

2.5 SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
- A térségben vonzó a természeti és épített környezet, országos hírű műemlékek is találhatóak itt. Kedvező feltételek várják az aktív kirándulókat. Képzett közúthálózat, közvetlen kapcsolódás országos jelentőségű főútvonalakhoz - Értékes tájképi környezet, magas erdősültség. A felhasználható ipari fa mennyisége magas és folyamatos. - Tiszta levegő, rendezett város- és falukép, a települések többsége teljes közművel rendelkezik. Élénk az alternatív energia iránti érdeklődés. - Erősödik a nemzetiségi csoportok (pl. szlovák, német) jelenléte, saját rendezvényekkel jelennek meg. - A közösségi programokat szervezők munkája aktív és jelentős. Több országos hírű rendezvénynek van hagyománya a térségben. A lakosság lokálpatrióta és vendégszerető. - Az itt élők érzékenyek a társadalmi problémák iránt. Magas a non-profit szervezetek aktivitása. - A munkaerőpiacon a túlkínálatból adódóan szelekcióra van lehetőség. Szaktudás.	- A természeti értékek megközelíthetősége a közutak elhagyása nem megoldott, a kiránduló utak kiépítése hiányos, nincsenek kerékpár- és lovas túraútvonalak. Kevés az elkerülő útszakaszok száma, magas a tranzitforgalom. A természeti és épített környezet állagmegővására fordítható pénzösszeg alacsony, állapotromlás. - A túra utak használata a magánbirtokok miatt korlátozott. - Erdőterületeken az állami tulajdon aránya rendkívül magas. - Településszerkezet, kistelepülések magas aránya. - A településeken alacsony a helyben történő foglalkoztatás, a fiatalok egy része megyeszékhelyre költözik, kevesebb pénz jut az önkormányzatoknak a közfeladatokra és a településszépítésre. Alacsony az alternatív energiák, technológiák használata, emiatt a környezetet sok negatív hatás éri és magasak a működési költségek. - Az együttműködések, a lehetőségek közös kiaknázása várat magára. - Hiányosnak mondható a szálláshely- struktúra. A szolgáltatást nyújtók kínálati palettája szűkös. Alacsony a külföldi vendégéjszakák száma. - A non-profit szervezetek szervezeti struktúrája nem megfelelő, alacsony a pályázati forrásteremtés. Alacsony ismeretek a szervezet működtetésről - Jellemző a népességfogyás. Helyben kevés a munkalehetőség, emiatt sok az ingázó. Kevés a magasabb számú munkaerőt foglalkoztató

	üzem. - A foglalkoztatási lehetőségek beszűkültek, a munkaerő leépítések folyamatosan újratermelik a munkanélküliséget
- A kisvállalkozók együttműködők, helyismerettel rendelkeznek, könnyen elérhetők, egy részük potenciális támogatói a civil kezdeményezéseknek. Létező faipari vállalkozások - Igény jelentkezett a gazdasági szereplők szervezett módon történő piacra juttatására. - A helyi termék előállítás és értékesítés egyre jellemzőbb a térségben. - A hagyományörző kézműves mesterségeket folytatók között többen iparművészek, országos ismertséget vívtak ki maguknak.	- Több az önfoglalkoztató kényszervállalkozás. Alacsony a hozzáadott érték a termelésben. Hiányos ismeretek a vállalkozásvezetés tekintetében, illetve a pályázati úton megszerezhető forrásokról. Jellemző a pénzügyi forrás hiánya, a pénzügyi-banki konstrukciók rugalmatlanok a vállalkozások számára. A piac kiszámíthatatlan. - A gazdasági szereplők egységes piacra juttatásához nincs megfelelő szervezet, mely szakmailag teljes körűen helyt tudna állni, illetve a szereplők közti együttműködés is szinte teljesen hiányzik. - Hiányzik a megfelelő marketing tevékenység, az aktív és hatékony érdekképviselő. A direktértékesítés helyett még mindig jellemzőbb a közvetett értékesítés ezen a területen. - Hiányzik a megfelelő marketing tevékenység, nem került kiaknázásra a munkájukban rejlő lehetőség a turisztikai szolgáltatások bővítése kapcsán.
Lehetőségek	Veszélyek
- A térség országon belüli fekvésének, közlekedési kapcsolatainak kihasználásával jobban bekapcsolódhatunk a gazdasági vérkeringésbe - jó képző intézményekkel megfelelő szakmunkaerő képzése biztosítható a helyi igényekhez igazodva - helyben termelt jó minőségű alapanyagok feldolgozása és kereskedelme - erdészeti utak bekapcsolása a túraútvonal hálózatokba - faipari vállalkozások fejlesztésével magasabb hozzáadott érték - biogazdálkodás, gyógynövénytermesztés, ökogazdálkodás - piacra jutást segítő marketing tevékenységek és szervezetek - turisztikai kínálat csomagba szervezése és kiajánlása - civil szervezetekben rejlő potenciál kiaknázása	- Elhúzódó bírálat miatt, pályázati aktivitás csökken - elvándorlás - időszakos nehéz megközelíthetőség - a gazdasági válság elhúzódása - fizetőképes kereslet további csökkenése - csökkenő vendégéjszakák - csökkenő termelő tevékenység - az egyszemélyes vállalkozások megszűnésével a szakmunka gyárakba vándorol és eltűnik - a befektetők érdeklődése elapad - a dráguló megélhetés kihat a környezetre, fokozódik a környezetszennyezés - intézmények bezárása a kistelepüléseken

3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

3.1. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

A térség a jövőkép kialakítását egyértelműen a turizmusra alapozza. Azonban tudva levő, hogy amint az egyik iparág megerősödik, az kihatással bír minden más gazdasági ágra, felemelve azokat. A közutak és mellékutak fejlesztése következtében a természeti és épített értékek megközelítése megfelelő módon megoldottá válik. Ezzel párhuzamosan kiépülnek a kerékpár és lovas túraútvonalak. Mindezek elősegítik a térség turisztikai színvonalának emelését, mellyel együtt jár a turisztikai szolgáltatások bővülése. Miután az idegenforgalom fejlődik, egyértelmű következmény a vendégéjszakák számának emelkedése is. Szeretnénk, ha a nemzetiségi csoportok és a különböző testvér-települési és külföldi gazdasági kapcsolatok megerősödése révén a térségbe egyre több külföldi vendég érkezne. A kapcsolódó szolgáltatások, mint például az éttermi szolgáltatás, a szépségipar, a kiskereskedelem, a kézművesség és még számos szolgáltatás, mind profitálni tudnak az ide érkező vendégekből, hiszen a turisták egyben azonnali fizetőképes keresletet jelentenek. Amennyiben erősödésnek indul a vállalkozói szféra, egyenes következmény, hogy szükségessé válik számukra a megfelelő képzettség, illetve újabb képzés megszerzése illetve a szolgáltatások fejlesztése, bővítése. A világ az egészség, a táplálkozás reformkorát éli. Kiemelten fontos szerep jut a hagyományos módon, illetve bio módon előállított élelmiszereknek. A vidék újabb kitörési ponttal találja szemben magát, ez pedig a helyi termék előállítása, és annak direkt módon történő értékesítése és ezáltal az önellátó képesség növelése. Bekapcsolódva egyre nagyobb szerephez juthatnak a hagyományörző kézműves mesterek, akik portékáikat többek között a hagyományos ételek, italok tárolásához, illetve díszítéséhez is készíthetik. Hagyományos érték hagyományos értékben. Mindez a vidék előállításában. A külföldiek is egyre nagyobb érdeklődést mutatnak a régi idők idéző tárgyak, finomságok iránt. A non-profit szervezetek is nagyobb szerephez jutnak az által, hogy számos szolgáltatást tudnak ők is kínálni. Például rendezvényeken felléphetnek néptánc, népzene, egyéb népművészeti vagy akár sport, polgári védelmi szolgáltatás kínálatával, a kapott támogatásokból pedig szervezetük fenntartása biztosíthatóvá válik. Mindezekből egyértelműen következik, hogy a befektetői kedv pozitív irányba mozdul el a térségben, a munkahelyek száma emelkedik, a kisvállalkozások pedig biztos és növekvő profittal számolhatnak. A megfelelő marketinggel a környékben az ingatlan árak emelkedése is várható. A vállalkozások növekvő árbevéttel számolhatnak, az önkormányzatok pedig növekvő adóbevéttel. Ezekből utak, épületek újulhatnak meg és növekedhet az életszínvonal. Fontos megemlíteni, hogy preferálni szükséges az alternatív, megújuló energiák és technológiák használatát.

Azonban a fent részletezett jövőkép egyik nélkülözhetetlen eleme, hogy minden beruházás pénzügyi alapja megteremthető legyen. Ehhez elengedhetetlen a pályázati források teljes körű kihasználása. A pályázati kedv növelését a megfelelő felkészültséggel bíró szakemberek aktívan elősegítik. Minél szélesebb körben ismertetik meg a lehetőségeket a térségben élők körében, elősegítik a megfelelő minőségű pályázatok elkészítését, valamint segítik a forrással való elszámolást és a fenntarthatóságot.

3.2. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez

A helyzetelemzésben is megállapítást nyert, hogy a közösség területén az együttműködések szintje meglehetősen alacsony. Ugyanakkor a mai nehéz gazdasági helyzetben mindhárom

szektor területén jelentős forráselvonással kell számolni, tehát az együttműködés, a PPP alapú finanszírozás létkérdés. A hazai és nemzetközi pályázati források hatékony lehívásához a helyi szereplők minél szélesebb körű összefogása szükséges annak érdekében, hogy a fejlesztés a lehető legtöbb eredményt generálja.

Térségünk esetében a vállalkozások száma alacsony, és jellemzően mikrovállalkozások, nem ritkán önfoglalkoztatók. Legnagyobb problémájuk a forráshiány, mely miatt nagyon kevés az olyan termék, szolgáltatás, mely a hozzáadott érték növelésére irányulna. A vállalkozók céljai között szerepel a környezetkímélő termesztési technológiák, biogazdálkodás, gyógynövénytermesztés, az ökogazdálkodásra alkalmas új növényfajták nemesítése és terjesztése, a bio-, helyi termékek előállítása, állattartás növelése, illetve a turisztikai infrastruktúra kiépítése, fejlesztése. Az adottságokon alapuló fenntartható gazdasági fejlődés célkitűzés keretében a vállalkozások fejlesztése területén szeretnénk mérhető eredményt elérni: minél nagyobb számban fenntartható projekteket megvalósítani munkahelyteremtéssel. Fontos, hogy kisvárosaink vállalkozóit is tudjuk fejleszteni, növelve versenyképességüket. A fejlesztések lehetnek kis és nagy értékűek, támogatjuk az eszközbeszerzést, infrastruktúrafejlesztést, helyi termékek előállítását, marketingjét és piacra jutását is.

A projektgyűjtések egyértelműen alátámasztják azt az elsősorban önkormányzat és civil igényt, mely a települések megújítására irányul. Szinte minden település szeretné fejleszteni szolgáltatásait, épített infrastruktúráját annak érdekében (pl. ravatalozó, rendezvényter, szabadidős létesítmények, információs táblák, utcabútorok, játszóterek), hogy a lakosság komfortérzetét növelje. Ezt a települések megújítása, alapszolgáltatások fejlesztése célterületen belül kívánjuk megvalósítani.

A térség kitérési pontjaként a turisztikát jelölte meg, így nagyon fontos a meglévő és új turisztikai fejlesztések generálása, a szolgáltatások fejlesztése, bővítése.

Szükséges a falusi szálláshelyek további fejlesztése, ugyanakkor más szálláshely kategóriák fejlesztése, szolgáltatás bővítése is, valamint a kisvárosok felzárkóztatása a turisztikai fejlesztésekben, melyre az Adottságokon alapuló turizmus fejlesztése célterület jelent megoldást.

Mint a SWOT elemzésből is kiderült, térségünk kiemelkedően gazdag az épített örökségekben. Szükséges ezek védelme, hiszen más forrásból sok esetben nem lehetséges az állagmegóvás és az új funkciókkal való ellátás. Emellett fontos a kulturális örökség megőrzése, a települési és térségi rendezvények támogatása. E célok megvalósítására az Örökség megőrzése célterület szolgál.

3.3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései

1. Célkitűzés /A/: „Adottságokon alapuló fenntartható gazdasági fejlődés”. A három kistérségről általánosan elmondható, hogy a vállalkozók innovatívak, kitartóak, új technológiák iránt érdeklődőek. A vállalkozók céljai között szerepel új technológiák bevezetése, új termékek előállítása. A munkaerőre jellemző, hogy sok jól képzett szakembert találni, nagy részük viszont ingázik a térség nagyobb városaiba, helyben tartásuk nehéz. A célkitűzéshez sorolt intézkedések a helyi termék előállítását a termékek, szolgáltatások piacra jutásának támogatásával, valamint a mikro – kis és középvállalkozások létrehozását és fejlesztését célozzák meg.

2. Célkitűzés /B/: „Települések megújítása, alapszolgáltatások fejlesztése”. A települések tekintetében megállapítható, hogy a települési infrastruktúrák, szolgáltatások fejlesztésre

szorulnak, a lakók nagy része igényli és elvárja a rendezett településképet, a meglévő épületek, közterületek felújítását, szolgáltatások fejlesztését. Mindezek fontos megtartó erőt képeznek a kistelepülések számára. A célkitűzéshez sorolt intézkedések a települési infrastruktúra fejlesztését, településkép javítását, Lókút faluközpont-belső terek felújítását, szabadidő eltöltését, az egészséges életmód megőrzését szolgáló többfunkciós közösségi terek kialakítását, fejlesztését célozzák meg.

3. Célkitűzés /C/: „Adottságokon alapuló turizmus fejlesztése”. A turisztikai fejlesztések az elmúlt évtizedekben már megkezdődtek a térségben, így sok esetben azok tovább fejlesztése, a szolgáltatások kibővítése, szálláshelyek felújítása és bővítése a cél, az új kialakítások mellett. A falusi szálláshely mellett a kereskedelmi és egyéb szálláshelyek fejlesztése is indokolt.

A célkitűzéshez sorolt intézkedések az új turisztikai szállás- és vendéglátóhelyek létesítését és meglévők színvonalának fejlesztését, meglévő és új bakonyi turisztikai szállás- és vendéglátóhelyek létesítését, fejlesztését, új turisztikai termékek létrehozását és meglévők fejlesztését célozzák meg.

4. Célkitűzés /D/: „Örökség megőrzése”. A térség épített öröksége egyedülálló, ugyanakkor ennek gondozása óriási feladat és a források is szűkösek. Olyan fejlesztések szükségesek, melyek az építészeti örökség megőrzését és az épület funkcióval, közösséggel való megtöltését célozzák meg. Ugyanakkor fontos a helyi rendezvények támogatása is, hiszen minden település igényli ezeket a programokat. A célkitűzéshez sorolt intézkedések az műemlék építmények megóvását-felújítását, non-profit szervezetek cél szerinti tevékenységéhez kapcsolódó eszközök beszerzését, Bakonyi rendezvény, rendezvénysorozatok, kis értékű bakonyi rendezvények szervezését, valamint a Helyi márka kialakítását a Bakonyban célozzák meg.

3.4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései

A BAKONYÉRT Egyesület LEADER kritériumai

I. Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.

Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

II. Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.

Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

III. Köz- és magánszféra partnersége

3. A kedvezményezett együttműködik a helyi akciócsoport településein működő szervezetekkel szférák között, ágazatok között vagy ágazaton belül, vagy azt a projekt megvalósítása során építi ki.

Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

IV. Innováció

4. A kedvezményezett „A Bakonyért” HACS területén a vállalkozás célú projekt megvalósítása során az új vagy meglévő tevékenységéhez képest új technológiai módszert, eljárást vagy magasabb színvonalú módszert vagy új termelési, előállítási folyamatot alkalmaz. A meglévő vagy új bakonyi turisztikai szállás- és vendéglátóhelyek létesítése vagy fejlesztése során a pályázó vállalja, hogy magasabb színvonalú, vagy új szolgáltatást valósít meg. Rendezvény jogcím esetén új rendezvényt, vagy a korábbi rendezvényéhez képest új elemet épít be a pályázó.

Ellenőrzése: pályázat szöveges része alapján

V. Integrált és ágazatközi fellépések

5. A projekt hozzájárul a jogosult településeken a gazdasági vagy társadalmi fejlődéshez vagy az egészséges életmód megőrzéséhez és a térség szempontjából fontos, a helyi stratégiában meghatározott gazdasági vagy társadalmi igényt elégít ki.

Ellenőrzése: elfogadott HVS alapján

6. A projekt hozzájárul a helyi akciócsoport területén a közösségi, kulturális, környezeti, épített örökségi értékeinek megőrzéséhez, vagy újak teremtéséhez.

Ellenőrzése: HVS alapján

VI. Hálózatépítés és együttműködés

7. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén, vagy azon kívül működő szervezetekkel való együttműködés.

Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Célterületenként az alábbi LEADER alapelveknek kell megfelelni.

1. célterület: Helyi termék előállítása, a termékek, szolgáltatások piacra jutásának támogatása

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.

Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

Innováció

3. A kedvezményezett „A Bakonyért” HACS területén a vállalkozás célú projekt megvalósítása során az új vagy meglévő tevékenységéhez képest új technológiai módszert, eljárást vagy magasabb színvonalú módszert vagy új termelési, előállítási folyamatot alkalmaz.
Ellenőrzése: pályázat szöveges része alapján

Hálózatépítés és együttműködés

4. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén, vagy azon kívül működő szervezetekkel való együttműködés.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

2. célterület: Mikro – kis és középvállalkozások létrehozása és fejlesztése

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

Innováció

3. A kedvezményezett „A Bakonyért” HACS területén a vállalkozás célú projekt megvalósítása során az új vagy meglévő tevékenységéhez képest új technológiai módszert, eljárást vagy magasabb színvonalú módszert vagy új termelési, előállítási folyamatot alkalmaz.
Ellenőrzése: pályázat szöveges része alapján

Hálózatépítés és együttműködés

4. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoporthoz tartozó területén, vagy azon kívül működő szervezetekkel való együttműködés.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

3. célterület: Lókút faluközpont-belső terek felújítása

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

Köz- és magánszféra partnersége

3. A kedvezményezett együttműködik a helyi akciócsoporthoz tartozó településein működő szervezetekkel szférák között, ágazatok között vagy ágazaton belül, vagy azt a projekt megvalósítása során építi ki.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Integrált és ágazatközi fellépések

4. A projekt hozzájárul a helyi akciócsoporthoz tartozó területén a közösségi, kulturális, környezeti, épített örökségi értékek megőrzéséhez, vagy újak teremtéséhez.
Ellenőrzése: HVS alapján

4. célterület: Szabadidő eltöltését, az egészséges életmód megőrzését szolgáló többfunkciós közösségi terek kialakítása, fejlesztése

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

Integrált és ágazatközi fellépések

3. A projekt hozzájárul a helyi akciócsoport területén a közösségi, kulturális, környezeti, épített örökségi értékeinek megőrzéséhez, vagy újak teremtéséhez.
Ellenőrzése: HVS alapján

Hálózatépítés és együttműködés

4. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén vagy azon kívül működő szervezetekkel való együttműködés.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

5. célterület: Meglévő és új bakonyi turisztikai szállás- és vendéglátóhelyek létesítése, fejlesztése

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

Innováció

3. A kedvezményezett projektje a meglévő vagy új bakonyi turisztikai szállás- és vendéglátóhelyek létesítése vagy fejlesztése során vállalja, hogy magasabb színvonalú, vagy új szolgáltatást valósít meg.
Ellenőrzése: pályázat szöveges része alapján

Integrált és ágazatközi fellépések

4. A projekt hozzájárul a helyi akciócsoport területén a közösségi, kulturális, környezeti, épített örökségi értékeinek megőrzéséhez, vagy újak teremtéséhez.
Ellenőrzése: HVS alapján

6. célterület: Kis értékű bakonyi rendezvény

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

Innováció

3. A kedvezményezett vállalja, hogy rendezvény jogcím esetén új rendezvényt, vagy a korábbi rendezvényéhez képest új elemet épít be pályázatába.
Ellenőrzése: részletes foratókönyv alapján

Hálózatépítés és együttműködés

4. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén vagy azon kívül működő szervezetekkel való együttműködés.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

7. célterület: Bakonyi nonprofit szervezetek célszerű tevékenységéhez kapcsolódó eszközök beszerzése

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

Integrált és ágazatközi fellépések

3. A projekt hozzájárul a jogosult településeken a gazdasági vagy társadalmi fejlődéshez, vagy az egészséges életmód megőrzéséhez és a térség szempontjából fontos, a helyi stratégiában meghatározott gazdasági vagy társadalmi igényt elégíti ki.
Ellenőrzése: elfogadott HVS alapján

Hálózatépítés és együttműködés

4. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén, vagy azon kívül működő szervezetekkel való együttműködés.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

8. célterület: Bakonyi rendezvény, rendezvénysorozatok támogatása

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

Innováció

3. A kedvezményezett vállalja, hogy rendezvény jogcím esetén új rendezvényt, vagy a korábbi rendezvényéhez képest új elemet épít be pályázatába.
Ellenőrzése: részletes foratókönyv alapján

Hálózatépítés és együttműködés

4. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén, vagy azon kívül működő szervezetekkel való együttműködés.

Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

9. célterület: Műemlék építmények megóvása-felújítása

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Alulról építkező megközelítés

2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt LEADER támogatással való megvalósítása esetén legalább 1 alkalommal részt vesz a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.
Ellenőrzése: ügyfél nyilatkozata alapján

Integrált és ágazatközi fellépések

3. A projekt hozzájárul a helyi akciócsoport területén a közösségi, kulturális, környezeti, épített örökségi értékeinek megőrzéséhez, vagy újak teremtéséhez.
Ellenőrzése: HVS alapján

Hálózatépítés és együttműködés

4. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén, vagy azon kívül működő szervezetekkel való együttműködés.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

10. célterület: Helyi márka kialakítása a Bakonyban

Terület alapú megközelítés

1. A kedvezményezett a projektben olyan partnerekkel épít kapcsolatot, akik/amelyek a LEADER támogatásra jogosult településeken végzik tevékenységeiket.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Köz- és magánszféra partnersége

2. A kedvezményezett együttműködik a helyi akciócsoport településein működő szervezetekkel szférák között, ágazatok között vagy ágazaton belül, vagy azt a projekt megvalósítása során építi ki.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Integrált és ágazatközi fellépések

3. A projekt hozzájárul a jogosult településeken a gazdasági vagy társadalmi fejlődéshez vagy az egészséges életmód megőrzéséhez és a térség szempontjából fontos, a helyi stratégiában meghatározott gazdasági vagy társadalmi igényt elégíti ki.
Ellenőrzése: elfogadott HVS alapján

Hálózatépítés és együttműködés

4. A kedvezményezett által javasolt projekt megvalósításának alapvető eleme a helyi akciócsoport területén, vagy azon kívül működő szervezetekkel való együttműködés.
Ellenőrzése: együttműködési megállapodás alapján

Intézkedések

1. Intézkedés: Helyi termék előállítás, a termékek, szolgáltatások piacra jutásának támogatása

- LEADER témakör: 411
- HPME jogcím: LEADER - Vállalkozás alapú fejlesztés
- HPME forrás: LEADER
- HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Adottságokon alapuló fenntartható gazdasági fejlődés”
- HPME kódolása: A1
- HPME felépítése:
 - Helyzet / Adottság: A térségben számos őstermelő tevékenykedik, akiknek jelentős része kis üzemméretben, fejletlen technológiával állítja elő termékeit, melyeket feldolgozás, palackozás nélkül árusít, jóllehet vannak pozitív kezdeményezések (pl. Hárskút). A térség szereplői számára még idegen a saját, egyébként magas színvonalú termék eladásának szükségessége és módja. Az együttműködésre való hajlandóság e szereplőkben megtalálható. A termeléshez megfelelő környezeti adottságok állnak rendelkezésre.
 - Probléma / Lehetőség: Egy feldolgozó üzem létesítésének nagy költségvonzata van, melyet nehéz kitermelni, ezért a gazdálkodók jelentős része a feldolgozás nélküli, nagykereskedelmi felvásárlás "rabja". Számos esetben már az elinduláshoz szükséges tőke is hiányzik, így sokan esnek e kiegészítő jövedelemtermelési lehetőségektől.
 - Megoldás: Helyben gyűjtött és termelt helyi termékek előállításának és marketingjének támogatása. A támogatást a helyi őstermelők, magánszemélyek,

egyéni vállalkozók, mikro – kis és középvállalkozók, egyházak, non - profit szervezetek csoportjai kapják (akik a legjobb feltételeket biztosítják az induláshoz).

- **Eredmény:** A javaslat eredményeként létrejön legalább 3 db, az előírásoknak megfelelő feldolgozó, palackozó, mely minimum 3 helyi termékeket előállító csoport igényeit elégíti ki. Minimum 3 munkahelyet szeretnénk létesíteni, elsősorban nők, hátrányos helyzetűek számára, akik nehezen jutnak helyben munkához. A rendszer beindulásával könnyebben fognak csatlakozni a szereplők, mivel biztosítva látják maguk és családjuk számára a könnyebb megélhetést, a befolyó bevételt.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonyhána, Bakonyoszlop, Bakonyszentkirály, Balinka, Bárd, Bodajk, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Herend, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Mór, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalva, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál, Zirc

2. Intézkedés: Mikro vállalkozások létrehozása, fejlesztése

HPME jogcím: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - Mikro vállalkozások létrehozása, fejlesztése

/Központi kiírás és finanszírozás!/

HPME forrás: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Adottságokon alapuló fenntartható gazdasági fejlődés”

HPME kódolása: A2

HPME felépítése:

- **Helyzet /Adottság:** A térség vállalkozásainak száma meghaladja a 2300-at, ezek 96 %-a 10 fő alatti foglalkoztató. Ezek a vállalkozások meghatározó részét képezik a vidéki gazdaságnak mind szociális, mind foglalkoztatási szempontból. A térségben számos üzleti szempontból is vonzó befektetési lehetőség azonosítható, melyek egy része kihasználatlan marad. A helyben található munkahelyek száma kevés, nagy az ingázók aránya.
- **Probléma/Lehetőség:** A vállalkozások nagy része korszerűtlen technológiát alkalmaz, nem tud fejlődni, a szükséges tőke, az együttműködés, és az információ hiánya miatt. A helyi vállalkozások létrehozása és fejlesztése nagy előrelépést jelentene a térség szempontjából a gazdasági fejlődés, a helyi foglalkoztatás területén. A fejlődés során a környezetvédelmi előírások betartása, a környezeti fenntarthatóság biztosítása szükséges.
- **Megoldás:** Támogatás nyújtása a következő tevékenységekre: eszköz beszerzése, épület fejlesztése, kisléptékű infrastruktúra-fejlesztés; minőségbiztosítási és környezetirányítási rendszer, szabvány bevezetése.
- **Eredmény:** Létrejön egy olyan, a helyi adottságokra, igényekre és humán kapacitásra épülő vállalkozói szféra, amely a helyben történő foglalkoztatást is magasabb szinten képes lehetővé tenni. A 10 vállalkozás támogatásával és 5 vállalkozás létrehozásával 5 új munkahelyet teremtünk, és 10 munkahelyet tartunk meg. A vállalkozások hozzáadott értéke nő. Az önkormányzatok iparűzési adóbevétele is növekszik. Ez fenntartható gazdasági fejlődést eredményez, a vidéki térségek szociális és gazdasági hátrányát csökkenti.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonyhána, Bakonyoszlop, Bakonyszentkirály, Balinka, Bárd, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény,

Fehérvárcsurgó, Hárskút, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál,

3. Intézkedés: Mikro – kis és középvállalkozások létrehozása és fejlesztése

LEADER témakör: 411

HPME jogcím: LEADER - Vállalkozás alapú fejlesztés

HPME forrás: LEADER

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Adottságokon alapuló fenntartható gazdasági fejlődés”

HPME kódolása: A3

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: A térség vállalkozásainak száma meghaladja a 2300-at, ezek 96 %-a 10 fő alatti foglalkoztató. Ezek a vállalkozások meghatározó részét képezik a vidéki gazdaságnak mind szociális, mind foglalkoztatási szempontból. A térségben számos üzleti szempontból is vonzó befektetési lehetőség azonosítható, melyek egy része kihasználatlan marad. A helyben található munkahelyek száma kevés, nagy az ingázók aránya.
- Probléma/Lehetőség: Sok vállalkozás a jelenlegi gazdasági helyzetben nem tud kisebb fejlesztésekbe se belevágni, nekik nagy segítség az általunk kínált maximum egy millió forint értékű támogatás.
- Megoldás: Új mikro – kis és középvállalkozások létrehozása, illetve működő mikro – kis és középvállalkozások fejlesztésének támogatása által a vállalkozói aktivitás, a versenyképesség, az innovációs képesség ösztönzése, munkahelyek megtartása és újak létrehozása, valamint a gazdasági szerkezet fejlesztése.
- Eredmény: Legalább 30 db vállalkozás fejlesztése.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonyháza, Bakonyoszló, Bakonyzentkirály, Balinka, Bárd, Bodajk, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Herend, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Mór, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál, Zirc

4. Intézkedés: Települési infrastruktúra fejlesztése, településkép javítása

HPME jogcím: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - Falumegújítás és -fejlesztés

HPME forrás: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - Falumegújítás és -fejlesztés

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Települések megújítása, alapszolgáltatások fejlesztése”

HPME kódolása: B1

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: Valamennyi településen található olyan nem védett faluközponti építmény, amely külső felújításra szorul (pl. ravatalozó, művelődési ház). Felújításra szorulnak a faluképet javító parkosítások, az azokhoz kapcsolható játszótérek és a természeti környezetet kímélő nem alapvető infrastruktúra elemei, amelyek összességükben az élhetőbb környezeti állapotot biztosítanak. A térségben 19 település rendelkezik parkkal és 23 településen található egyéb közterület, pl. játszótér. Probléma/Lehetőség: A meglévő parkok nagy része ad-hoc jelleggel van kialakítva, melyek nem illeszkednek a faluképbe. A parkokban, játszótérekben lévő eszközök, padok, asztalok, szemetesek, balesetveszélyesek, nem felelnek meg az EU

szabványoknak. Az omladozó vakolatú településközponti épületek olyan elhanyagolt faluképet mutatnak, amely az életminőség romlását és az esélytelenség érzését közvetítik. Megoldás: Támogatjuk településközponti, közösségi funkciót szolgáló épületek külső felújítását; a település környezetét és megjelenését javító kisléptékű infrastruktúra-fejlesztéseket, alapvetően a helyben megtermelt mezőgazdasági termékek értékesítése feltételeinek javítása céljából új piacok létrehozását, meglévők fejlesztését, bővítését, kültéri, közcélú feladatokat ellátó játszóterek kialakítását, a meglévők korszerűsítését.

Eredmény: A támogatás eredményeként 9 településen megújulnak a játszóterek, 4 új létesül; 10 településen rendezetté válnak parkok/sétányok/zöldfelületek és egyéb közterületek, 6 épület külső felújítása valósul meg. A támogatások elősegítik az együttműködési formák erősítését, az élhetőbb környezet megteremtésével a falvak népesség megtartó képességének javulását. A falukép ilyen módon történő megújítását szolgáló támogatások ösztönzik a helyi közösségi kezdeményezéseket, emelik a természeti és épített környezeti értékeket. Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonyháza, Bakonyoszló, Bakonyzentkirály, Balinka, Bárd, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál

5. Intézkedés: Meglévő épületek fejlesztése, funkcióbővítése

HPME jogcím: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - Falumegújítás és -fejlesztés

HPME forrás: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - Falumegújítás és -fejlesztés

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Települések megújítása, alapszolgáltatások fejlesztése”

HPME kódolása: B2

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: Lókút hátrányos helyzetű település. A falu központjában egyedülálló épületegyüttes, a falu legértékesebb építészeti emléke áll: a templom, valamint az iskolának és óvodának, könyvtárnak helyet adó épületek. A templom felett Kálvária, az épületegyüttes közelében kiépített forrás, a "Lókúti kút".
- Probléma/Lehetőség: A római katolikus templom és környezete a jelenlegi funkció fenntarthatósága, valamint a település fejlődése, fenntarthatósága érdekében felújításra, restaurálásra szorul.
- Megoldás: Támogatásban részesül a Lókút faluközpont felújítása projekt a legfeljebb 61839 € mértékig. A projekt tartalma: a templom, a Kálvária, a Lókúti kút és közvetlen környezete felújítási tervének elkészítése, valamint a felújítás kivitelezése.
- Eredmény: Létrejön egy szolgáltató centrum, amelyben a faluház, az iskola, az óvoda, a könyvtár, a helytörténeti gyűjtemény kapnak helyet. Nő a népességmegtartó erő, javul az itt élők életminősége. A jelenlegi önkormányzati épület, kultúrterem hasznosításával új munkahelyek teremthetők pl. nők helyben foglalkoztatásához. A fiatalok a helyben maradnak, új lakosok települhetnek le

Érintett települések köre: Lókút

6. Intézkedés: Lókút faluközpont-belső terek felújítása

LEADER témakör: 413

HPME jogcím: LEADER – Községi célú fejlesztés

HPME forrás: LEADER

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Települések megújítása, alapszolgáltatások fejlesztése”

HPME kódolása: B3

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: Lókút hátrányos helyzetű település. A falu központjában egyedülálló épületegyüttes, a falu legértékesebb építészeti emléke áll: a templom, valamint az iskolának és óvodának, könyvtárnak helyet adó épületek. A templom felett Kálvária, az épületegyüttes közelében kiépített forrás, a "Lókúti kút".
- Probléma/Lehetőség: A templom épülete és a környezete a település fejlődése, fenntarthatósága érdekében felújításra, restaurálásra szorul.
- Megoldás: Támogatásban részesül a Lókúti Római Katolikus Templom belső felújítása. Támogatható tevékenységek: a fejlesztési tevékenységhez kapcsolódó építési munkák, ingatlanhoz kapcsolódó, telekhatáron belüli kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések, tradicionális eszközbeszerzés, a fejleszteni kívánt tevékenységhez kötődő eszközök beszerzése, valamint kapcsolódó marketing kiadások.
- Eredmény: Lókút Római Katolikus Templom belső felújítása.

Érintett települések köre: Lókút

7. Intézkedés: Szabadidő eltöltését, az egészséges életmód megőrzését szolgáló többfunkciós közösségi terek kialakítása, fejlesztése

LEADER témakör: 413

HPME jogcím: LEADER – Községi célú fejlesztés

HPME forrás: LEADER

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Települések megújítása, alapszolgáltatások fejlesztése”

HPME kódolása: B4

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: A települések bel- és külterületén, adott a lehetőség olyan terek kialakítására, amelyek a településen átmenő vagy ott tovább maradó vendégek szabadidejének aktív eltöltését teszik lehetővé. Ezek hiánya több helyen is megfigalmazódott.
- Probléma/Lehetőség: A megfelelő közösségi terek hiánya egy település népességmegtartó erejét és a megfelelő, településért tenni akaró közösségek kialakulásának esélyét csökkentik.
- Megoldás: Több funkciós, közösségi célú ifjúsági, szabadidős, sportlétesítmények, erdei tornapályák, rendezvényterek, játszóterek kialakítása, fejlesztése, hogy alkalmassá váljanak szervezett események lebonyolítására. Játszóterek kialakítása, felújítása csak Bodajk, Herend, Zirc esetében támogatható e keretből, mivel ők a III. tegelyből ki vannak zárva, így ez a fejlesztés számukra csak itt oldható meg. Játszóter kialakításakor legalább egy darab mozgáskorlátozott játszótéri eszköz beszerzése kötelező.

- **Eredmény:** A forrás teljes lekötése esetén 10 db a szabadidő eltöltését, az egészséges életmód megőrzését szolgáló többfunkciós közösségi tér kialakítása, fejlesztése.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonyhána, Bakonyoszló, Bakonyzentkirály, Balinka, Bárd, Bodajk, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Herend, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Mór, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál, Zirc

8. Intézkedés: Meglévő és új bakonyi turisztikai szállás- és vendéglátóhelyek létesítése, fejlesztése

LEADER témakör: 411

HPME jogcím: LEADER – Vállalkozás alapú fejlesztés

HPME forrás: LEADER

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Adottságokon alapuló turizmus fejlesztése”

HPME kódolása: C1

HPME felépítése:

- **Helyzet /Adottság:** A térség természeti-kulturális adottságai olyan lehetőséget biztosítanak a térség fejlődése számára, amely kevés helyen adott: a nagy kiterjedésű erdők, természeti képződmények mind hozzájárulhatnak a turizmus fejlődéséhez. Sok turista tölt néhány napot a Bakonyban és számuk a gazdasági válság hatására nő.
- **Probléma/Lehetőség:** A meglévő szálláshelyek tekintetében nagyon eltérő a színvonal. Az ide látogatók szeretnék alacsony költséggel magasabb szolgáltatást igénybe venni. A fejlesztések során ezeknek az igényeknek lehetne eleget tenni.
- **Megoldás:** Támogatás vehető igénybe olyan fejlesztésekre, amelyek új vagy már működő vendéglátóhelyek, (239/2009. (X.20.) Korm. rendelet szerinti) panzió, üdülőtábor, kemping, közösségi szálláshely, egyéb szálláshely - kivéve falusi szálláshely - kialakításával, bővítésével, korszerűsítésével, szolgáltatásainak fejlesztésével növelik a turizmus színvonalát. Falusi szálláshely kialakítására, bővítésére, korszerűsítésére, szolgáltatásainak fejlesztésére, vendéglátóhely kialakítására csak Bodajk, Herend, Zirc városok pályázhatnak. **Eredmény:** 5 db meglévő vagy új bakonyi turisztikai szállás- és vendéglátóhelyek létesítése, fejlesztése.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonyhána, Bakonyoszló, Bakonyzentkirály, Balinka, Bárd, Bodajk, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Herend, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Mór, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál, Zirc

9. Intézkedés: Új turisztikai szállás- és vendéglátóhelyek létesítése és meglévők színvonalának fejlesztése

HPME jogcím: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - A turisztikai tevékenységek ösztönzése
/Központi kiírás és finanszírozás! /

HPME forrás: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - A turisztikai tevékenységek ösztönzése

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Adottságokon alapuló turizmus fejlesztése”

HPME kódolása: C2

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: A térségben jelenleg is jelentős számú olyan turista jelenik meg, akik olyan társadalmi réteghez tartoznak, amelynél a magasabb szállás árak gondot okoznak. A természeti és infrastrukturális adottságokból, a vendégek jellegéből - pl. osztálykirándulás - következik, hogy a vendégek rövid időt - pár napot - töltenek itt, sokszor úgy, hogy napról napra máshol szeretnének megszállni. A rendelkezésre álló ifjúsági és falusi szálláshely száma kevés, komfortfokozata vegyes és a területi megoszlása sem célszerű. A horgászatra alkalmas tavak infrastruktúrája nem teljesen kiépített, ez nehezíti a hasznosítást. A meglévő horgászvizek folyamatos gazdálkodása, kiszámítható működése, kiépített megközelíthetősége megteremti a fejlesztés alapját.
- Probléma/Lehetőség: Probléma a falusi vendéglátás szereplőinél a nagyon vegyes színvonal. A vendégszeretet, a történelmi és kulturális múlt kihasználható lehetőség. A térségben élő különböző nemzetiségű lakosság lakás és tárgyi kultúrájának elemei karakteres, ugyanakkor korszerű kivitelezésben jellegzetes és egyedi arculatot eredményezhetnek. A térség településein, számos helyen adottak az alapfeltételei ifjúsági szálláshely kialakításának. A lehetőség abban rejlik, hogy ha az ifjúsági szállók kapacitását, színvonalát, valamint a területi elhelyezkedését a valós igényekhez igazítjuk. A horgászatra alkalmas tavak infrastruktúrája nem teljesen kiépített, ez nehezíti a hasznosítást. A meglévő horgászvizek folyamatos gazdálkodása, kiszámítható működése, kiépített megközelíthetősége megteremti a fejlesztés alapját.
- Megoldás: Támogatni kívánjuk falusi vendéglátóhelyek kialakítását és meglévők felújítását, minimum 6 fős férőhelyre. Gyermekek és ifjúsági táborok létrehozása, fejlesztése, figyelembe véve a vendégek várható számát, a célcsoportok jellegét. Szempont a környezet és természet védelme, ezáltal a hosszú távon való fenntarthatóság. Támogatni kívánunk olyan infrastrukturális fejlesztéseket, amelyek a térségben működő horgásztavaknál az infrastruktúrát és a biztonságos horgászás feltételeit javítják. Ezek az összehangolt fejlesztések lehetővé teszik a szélesebb körű felhasználást, ezzel a célzottan megjelenő horgászturisták számának növelését. Ezáltal a térségben található több működő horgászto egy hálózatot alkotó turisztikai terméké válhat. A feltételek javítása egyben lehetővé teszi a horgászturisták családtagjainak is a térségbe vonzását. Eredmény: 20 vendéglátóhely jön létre, vagy újul meg. A második évtől kezdve mintegy 1000 vendégéjszaka és egyéb turisztikai bevétel növekedés várható. Az így kivitelezett falusi vendéglátóhely önmagában is vonzó lehet és hozhat forgalomnövekedést. A gyermek és ifjúsági tábor hálózat várhatóan minimum 10 fő állandó valamint legalább ennyi alkalmi munkahelyet teremt. A létrehozást követő harmadik évre várható a vendégéjszakák számának legalább 15000-el történő növekedése. A szállás és a kapcsolódó bevételek elérhetik az évi 70-80 millió forintot. A tevékenység jellegéből adódóan jelentős számban megnőhet a nők helyi alkalmazása. 10 horgászturisztikai infrastrukturális fejlesztést támogatunk. A horgászati lehetőségek bővülése, és komfortjának növekedése miatt nő a hazai vendégek száma. A horgászvendégek családtagjai növelik az ott eltöltött vendégéjszakák számát és az egyéb turisztikai bevételeket a horgásztavak

vonzáskörzetében. Növekszik a természet közeli szabadidős tevékenységek híveinek száma.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonynána, Bakonyoszlop, Bakonyszentkirály, Balinka, Bánd, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál

10. Intézkedés: Építészeti örökség megőrzése és fejlesztése

LEADER témakör: 413

HPME jogcím: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - A vidéki örökség megőrzése

HPME forrás: ÚMVP - 3. Intézkedéscsoport - A vidéki örökség megőrzése

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Örökség megőrzése”

HPME kódolása: D1

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: A térségi települések rendelkeznek helyi vagy országos védettség alatt álló épülettel vagy településszerkezeti egységgel. Ezek nagy része felújításra, fejlesztésre szorul. A települések számos további, a helyi közösség által értékesnek, megőrzendőnek tartott építménnyel, zöldfelülettel rendelkeznek. A települések környezete kiválóan alkalmas tanösvények kialakítására.
- Probléma /Lehetőség: A települési önkormányzatok jellemzően nem rendelkeznek forrással a helyi védettség alatt álló vagy még nem védett építészeti örökség megóvására. A települések nincsenek ösztönözve a közösség által értékesnek tartott építmények védelem alá helyezésére. A településeken hasznosítatlan, vagy közösségi célra sokrétűbben kihasználható építmények, zöldfelületek vannak, amelyek állapota romlik.
- Megoldás: Támogatásban részesül a védettség alatt álló építmény felújítása, állagmegóvása, a települési zöldfelület fejlesztése, tájkép javítása, tanösvény fejlesztés. Épületfejlesztés esetén funkcióval történő ellátás szükséges.
- Eredmény: A támogatás eredményeként 50%-kal növekszik azon támogatható települések száma, amelyeken a védettséggel rendelkező építmény vagy zöldfelület található, és 10 objektum újul meg. Nem szűnik meg a védettséggel rendelkező épület funkciója az épület rossz állaga miatt. A megtartandó, ill. új funkció egyúttal a munkahelyek megtartását, vagy új munkahelyek létesítését is jelenti.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonynána, Bakonyoszlop, Bakonyszentkirály, Balinka, Bánd, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál

11. Intézkedés: Műemlék építmények megóvása-felújítása

LEADER témakör: 413

HPME jogcím: LEADER – Közösségi célú fejlesztés

HPME forrás: LEADER

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Örökség megőrzése”

HPME kódolása: D2

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: A térségben 21 településen van egy vagy több műemlék építmény. Többségük a településkép szempontjából meghatározó jelentőségű, élő közösségi vagy egyéni érdekű funkcióval rendelkezik. Túlnyomó részük jelentős turisztikai vonzerő vagy az lehetne. Mindezek ellenére a műemlék építmények jelentős részének állaga rossz és folyamatosan romlik.
- Probléma /Lehetőség: A műemlékek állapotának romlása kulturális örökség elvesztésének veszélyével jár. A romló állag veszélyezteti az építmény funkcióját, rontja a településképet, csökkenti az örökség iránti érdeklődést, ezáltal a társadalom és a helyi közösség számára eszmei, az építmény tulajdonosa/kezelője számára gazdasági veszteséget eredményez.
- Megoldás: Támogatásban részesül az országos műemléki vagy helyi védettséget élvező építmény, építményrész. Támogatható tevékenységek: a fejlesztési tevékenységhez kapcsolódó építési munkák, ingatlanhoz kapcsolódó, telekhatáron belüli kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések, a fejleszteni kívánt tevékenységhez kötődő eszközök beszerzése, tradicionális eszközök beszerzése, marketing kiadások.
- Eredmény: A támogatás eredményeként nem szűnik meg műemléki védettségű építmény funkciója az építmény állaga miatt. A műemléki védettségű építmény visszanyeri eredeti funkcióját, vagy új, a közösség számára elérhető funkciót kap. A megtartandó, ill. új funkció egyúttal a munkahelyek megtartását, vagy új munkahelyek létesítését is jelenti.

Érintett települések köre: Mór, Zirc, Bodajk, Herend

12. Intézkedés: Bakonyi rendezvény, rendezvénysorozatok támogatása

LEADER témakör: 413

HPME jogcím: LEADER – Rendezvény

HPME forrás: LEADER

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Örökség megőrzése”

HPME kódolása: D3

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: A térség minden településén működik legalább egy non-profit szervezet, a legtöbb Zircen (59). Az összes 227 szervezet közül 164 foglalkozik kultúrával, vallással, sporttal, szabadidővel, oktatással, településfejlesztéssel. 12 település német, 2 település szlovák gyökerekkel rendelkezik, amelyeket ugyancsak civil szervezetek ápolnak. A kilencvenes évek eleje óta települési és mikrorégiós rendezvények, kül- és belföldi települési és civil szervezeti partnerkapcsolatok sora alakult ki és vált hagyománnyá.
- Probléma /Lehetőség: A szervezetek a céljaik eléréséhez szükséges szakmai tudással rendelkeznek, de anyagi lehetőségeik szűkösek. Belső forrásaik

(alaptevékenységből, gazdálkodásból származó bevétel, tagdíj) aránya alacsony. Döntően külső forrásokból működnek, külső tényezőktől függenek, ez esetlegessé teszi értékörző feladataik teljesítését és autonómiájuk csökkenéséhez vezethet.

- Megoldás: Minden olyan rendezvény, rendezvénysorozat megvalósítására, amely kulturális, ifjúsági, közösségfejlesztő, hagyományörző, sport, művészeti, nemzetiségi vagy egészségmegőrző, környezetvédelmi célok valamelyikét szolgálja, és együttműködés keretében valósul meg. Nem támogathatók olyan sport rendezvények, amelyek a természeti környezet károsításával járnak.
- Eredmény: Legalább 8 bakonyi rendezvény, rendezvénysorozat támogatása. Ezek a rendezvények ismétlődően helyi értékeket hoznak létre és őriznek meg, a településen belül erősítik a generációk közötti kapcsolatot, erősítik a közösség településhez kötődését, erősítik a szomszédos települések közötti kapcsolatokat, turisztikai vonzerővel bírnak, így hosszú távon erősítik a helyi gazdaságot.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonynána, Bakonyoszlop, Bakonyszentkirály, Balinka, Bánd, Bodajk, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Herend, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Mór, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál, Zirc

13. Intézkedés: Kis értékű bakonyi rendezvény

LEADER témakör: 413

HPME jogcím: LEADER – Rendezvény

HPME forrás: LEADER

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Örökség megőrzése”

HPME kódolása: D4

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: A térség minden településén működik legalább egy non-profit szervezet. Az összes 227 szervezet közül 164 foglalkozik kultúrával, vallással, sporttal, szabadidővel, oktatással, településfejlesztéssel.
- Probléma /Lehetőség: A szervezetek a céljaik eléréséhez szükséges szakmai tudással rendelkeznek, de anyagi lehetőségeik szűkösek. Sokuknak még egy nagyobb rendezvény megvalósításához szükséges forrás előfinanszírozása is nagy gondot okoz. Számukra kisebb összegű támogatás is nagy segítséget jelent.
- Megoldás: Minden olyan rendezvény, rendezvénysorozat megvalósítására, amely kulturális, ifjúsági, közösségfejlesztő, hagyományörző, sport, művészeti, nemzetiségi vagy egészségmegőrző, környezetvédelmi célok valamelyikét szolgálja, és együttműködés keretében valósul meg.
- Eredmény: 60 db kis értékű rendezvény.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonynána, Bakonyoszlop, Bakonyszentkirály, Balinka, Bodajk, Bánd, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Herend, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Mór, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál, Zirc

14. Intézkedés: Helyi márka kialakítása a Bakonyban

LEADER témakör: 411

HPME jogcím: LEADER – Közösségi célú fejlesztés

HPME forrás: LEADER

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Örökség megőrzése”

HPME kódolása: D5

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság:
- Probléma /Lehetőség: Jelenleg a helyi termékek minőségét semmi nem garantálja, a helyi márka kialakítása megoldást jelentene erre, mert a márkajelzés használata minőségi előírások betartására kötelezné a helyi termelőt.
- Megoldás: Római Katolikus Templom belső felújítása. Térségi márka, védjegy kialakítása, ennek létrehozása az egész "A BAKONYÉRT" HACCS területén mely a helyi termékektől a szolgáltatásokig terjed.
- Eredmény: Egy helyi márka kialakítása, mely biztosítja a vásárlók felé a megvásárolt termék minőségét.

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsenye, Bakonyháza, Bakonyoszló, Bakonyzentkirály, Balinka, Bodajk, Bárd, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Herend, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Mór, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál, Zirc

15. Intézkedés: Bakonyi nonprofit szervezetek célszerű tevékenységéhez kapcsolódó eszközök beszerzése

LEADER témakör: 411

HPME jogcím: LEADER – Közösségi célú fejlesztés

HPME forrás: LEADER

HPME HVS célkitűzéshez rendelése: „Örökség megőrzése”

HPME kódolása: D6

HPME felépítése:

- Helyzet /Adottság: A térség minden településén működik legalább egy nonprofit szervezet. A civil szervezetek aktívak, kezdeményezők, és tevékenységükre nagy szükség van a települések fejlesztéseit tekintve, azonban kevés forrás áll rendelkezésükre működési feltételeik biztosítására, eszközök beszerzésére.
- Probléma /Lehetőség: A szervezetek a céljaik eléréséhez szükséges szakmai tudással rendelkeznek, de anyagi lehetőségeik szűkösek. Belső forrásaik (alaptevékenységből, gazdálkodásból származó bevétel, tagdíj) aránya alacsony. Döntően külső forrásokból működnek, külső tényezőktől függenek, ez esetlegessé teszi értékőrző feladataik teljesítését és autonómiájuk csökkenéséhez vezethet.
- Megoldás: Támogatás vehető igénybe nonprofit szervezetek feladatellátását segítő eszközök beszerzésére, mellyel tevékenységük végzésének színvonala nő. A támogatott cél szerinti tevékenységek: a nonprofit szervezetek esetében a bejegyzést igazoló alapító dokumentum alapján megfogalmazott célok: - egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, - nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, prevenció tevékenység, - kulturális, művészeti, hagyományörző tevékenység, - természetvédelem, állatvédelem, - környezetvédelem, - hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, - sport, - közrend és közlekedésbiztonság védelem.

- **Eredmény:** Legalább 24 db non-profit szervezet célszerű tevékenységéhez kapcsolódó eszköz beszerzésének támogatása

Érintett települések köre: Bakonybél, Bakonycsérnye, Bakonyháza, Bakonyoszló, Bakonyzentkirály, Balinka, Bodajk, Bárd, Borzavár, Csesznek, Csetény, Dudar, Eplény, Fehérvárcsurgó, Hárskút, Herend, Isztimér, Kincsesbánya, Lókút, Márkó, Mór, Nagyesztergár, Nagyveleg, Olaszfalu, Pénzesgyőr, Porva, Szápár, Szentgál, Zirc

3.5. **Forrásallokáció**

3-as tengely forrásallokációja (ld. 5.2. melléklet 1.sz. táblázata):

Teljes keret 2008-ban: **2 899 376 Euro** + Hátrányos helyzetű területen: **61 839 Euro**

1. és 2. körben lekötött forrás: 655 878 + 731 004 = 1 386 882 Euro,

Hátrányos helyzetű területen: 43 290 Euro

Meglévő keret: 1 512 494 Euro /420 397 753 Ft/ + Hátrányos helyzetű területen: 18 549 Euro /5. 155. 592 Ft/.

37/2011 (V.12.) VM rendelet 3. sz. melléklete alapján felhasználható kiegészítő forrás: **30.402.749 Ft**

Összes fejlesztési forrás: **450 800 502 Euro**

A mikrovállalkozások létrehozása, fejlesztése jogcím: **Központi kiírásra került (központi forrásból).**

Turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím: **Központi kiírásra került (központi forrásból).**

A mikrovállalkozások és turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímen Egyesületünknel megmaradt **238 703 614 Ft** falumegújítás és fejlesztés, illetve vidéki örökség megőrzése jogcímekre való allokálásáról az ősz folyamán beérkezett pályázati igények tekintetében érdemes döntést hozni.

Falumegújítás és fejlesztése: **179 283 271 Ft (további forrásallokáció ősszel javasolt)**

Vidéki örökség megőrzése: **2 410 868 Ft (további forrásallokáció ősszel javasolt)**

LEADER forrásallokáció: (ld. 5.2. melléklet 2.sz. táblázata)

Teljes keret 2008-ban: **1 191 364 Euro**

Kötelezettség vállalás 2010-ben: 152 882 Euro

Meglévő keret: 1 038 482,00 Euro, 288 646 072 Ft

24/2011 IH közlemény és 37/2011 (V.12.) VM rendelet 4. sz. melléklete alapján fejlesztési forrást kiegészítő forrás: 102 247 147 Ft

Összes fejlesztési forrás 2011 évre: **390 893 219 Ft**

Ebből vállalkozásfejlesztésre allokált forrás: 213.000.000 Ft (54,5%)

A kis értékű HPME-kre allokált forrás: 39 000 000 Ft (9,98%)

4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések

4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet – gyűjtés

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia tervezése/felülvizsgálata során Egyesületünk nagy hangsúlyt fektetett a térségben élők folyamatos tájékoztatására. Honlapunkon és az önkormányzatok honlapjain is meghirdettük a felülvizsgálatot. A polgármesteri hivatalokba kihelyezésre kerültek a tájékoztató plakátok.

Honlapunkon rendszeresen megjelentettük az aktuális munkaanyagokat, hozzászólásokat.

Egyesületünk célja a stratégia átalakítása oly módon, hogy az a lakosság véleményét, javaslatait tükrözze. Ennek érdekében lakossági fórumokat szerveztünk térségünk több pontján is. A helyszíneket úgy választottuk meg, hogy az egyesületünkhöz tartozó mindhárom kistérségbe eljussunk, azokra a településekre is, ahonnan eddig nem érkezett be pályázat. A felülvizsgálat teljes időszaka alatt összesen 12 fórumot tartottunk 175 résztvevővel. A felhívásainkra beérkezett projektötletek száma 155 db mely 26 településről érkezett be. Ebből civil 39 db, vállalkozó 16 db, önkormányzat 78 db, magánszemély 22 db.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a korábbi évek projektötleire, mely kapcsán ismételt felkerestük az ötletadókat választ várva és kapva a fejlesztés elmaradásának okaira.

A TKCS ülések során szintén biztosítottuk a nyilvánosságot, minden ülés idejét, a jegyzőkönyveket és munkaanyagokat a honlapunkon megjelentettük.

4.2. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása

„A BAKONYÉRT” Egyesület megalakulásakor célul tűzte ki a Bakony komplex fejlesztését, a helyi együttműködések erősítését, a vállalkozások fejlesztését és a vidéki életminőség javítását.

Az elmúlt közel 3 éves működésünk folyamán is a fő célkitűzés az összefogások generálása, erősítése, a Bakonyba vidékfejlesztési források juttatása, illetve a helyi emberek motiválása, aktivizálása volt. Ezen célok eddig részben valósultak meg. Az egyre erősödő központi feladat kiosztás és delegált feladatellátás végrehajtása ugyanis negatív mértékben befolyásolta az Egyesület közösségfejlesztő, tagság megtartó munkáját, hiszen a rendelkezésre álló humán kapacitást nem arra kellett/kell fordítani, amiről valójában a vidékfejlesztés szól.

Ennek ellenére az Egyesület a központilag előírt kötelező feladatok mellett saját és közös projektek megvalósításában is részt vesz, országos és nemzetközi együttműködésekben (pl. Naturama Szövetség, Nyáradszereda Kistérség, spanyol együttműködés) dolgozik.

Az Egyesület a jövőben is szeretné ellátni mindazon feladatait, melyekkel az itt élőkön segíthet. Továbbra is működteti tanácsadási szolgáltatását a projektek fejlesztése érdekében, ellátja a kérelemkezelési feladatokat, hogy az ügyfelek helyben tudjanak intézkedni, tevékenyen hozzájárul a még meglévő vidékfejlesztési forrásaink (III. és IV. tengelyek) lehetőség szerinti maradéktalan kiosztásához, saját megvalósításban hajt végre együttműködésen és szemléletformáláson alapuló projekteket, jó példák bemutatásával igyekszik a helyiek tudását szélesíteni.

A LEADER-szerű működés feltételeinek érvényesülése az Egyesület működésében:

- Terület alapú, multi - szektorális, integrált stratégiák alkalmazása, amelyek célja a helyi gazdasági potenciál egészének hasznosítása: az Egyesületi stratégia tervezésekor és felülvizsgálatakor folyamatosan figyeltük a helyi fejlesztési elképzeléseket, illetve a területi adottságokat, ezek mentén kerültek kialakításra az együttműködésen alapuló bakonyi célterületek.

- Alulról jövő kezdeményezések felkarolása: a Stratégiánk tervezésénél végig a helyi projektötletekre alapoztunk, azt az ötletek változásával rugalmasan átterveztük. A stratégiai célkitűzés és jövőkép a bakonyi emberek összefogását és fejlesztési elképzeléseit tartalmazza.

- A helyi lakosság aktivizálása, bevonása a fejlesztési folyamatokba: Az Egyesület saját projektjével (pl. túraútvonalak kialakítása) igyekszik a lakókat bevonni a vidékfejlesztési és közösségfejlesztési folyamatokba, emellett mi is részt veszünk a különböző települési rendezvényeken, szervezünk fórumokat annak érdekében, hogy folyamatosan követhessük a településeken történeteket és ösztönözzük őket pl. az ÚMVP források igénybe vételére.

- Kapcsolatteremtés, élő kapcsolatrendszer és együttműködés kialakítása a vidéki térségek között a megszerzett tudás és tapasztalatok közös hasznosítása végett: Tagjai vagyunk a NATURAMA Szövetségnek, rendszeresen részt veszünk más térségek programjain, illetve külföldi konferenciákon. Nemzetközi kapcsolatépítés is fontos feladatunk, partnerscsoportunk a Nyárádszeredai Kistérség, emellett spanyol csoportokkal is együttműködünk.

- Az innováció növelése: A stratégiában és a pályázati kiírásainkban megjelenik az innovatív megoldások elismerése, ösztönzése mind a gazdaságfejlesztés, mind pedig a rendezvényszervezés kiírásoknál.

A helyi partnerség erősítése: Nagyon fontos feladatunk a helyi és az akciócsoport területén lévő együttműködések generálása, koordinálása és erősítése, illetve az együttműködésen alapuló projektek támogatása. Pályázati kiírásaink mindegyike együttműködésen alapuló fejlesztéseket ír elő.

A" BAKONYÉRT" Egyesületben mindhárom szféra képviselői részt vesznek a stratégia alkotási és végrehajtási folyamatban és a Közösség életében és az Egyesület is saját példáján keresztül igyekszik az összefogásban rejlő lehetőségeket bemutatni.

Zirc. 2011. május 23.

Bajkai János Ferenc

**"A BAKONYÉRT" Vidékfejlesztési
Akciócsoport Egyesület**
8420 Zirc, Petőfi S. u. 4. Pf.: 66.
Adószám: 19383657-1-19
Banksz.: 73900030-11072621

elnök

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5. Mellékletek

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5.1. A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia tervezése/felülvizsgálata során Egyesületünk nagy hangsúlyt fektetett a téregben élők folyamatos tájékoztatására. Ennek érdekében lakossági fórumokat szerveztünk térségünk több pontján és folyamatosan személyes konzultációs lehetőséget biztosítottunk.

HVS felülvizsgálatot indító közgyűlés: Zirc, 2011. február 16.

TKCS alakuló ülés: Zirc, 2011. február 16. 18.30, részt vett: 8 fő

Fórumok:

- 2011.február 15. 17 óra – Helyszín: Bakonybél, Községi Ház, részt vett: 17 fő
- 2011.február 17. 17 óra – Helyszín: Lókút, Általános Iskola, részt vett: 18 fő
- 2011.február 21. 17 óra - Helyszín: Porva, Nefelejcs Német Nemzetiségi Napközi otthonos Óvoda, részt vett: 12 fő
- 2011. február 22. 17 óra – Helyszín: Herend, Művelődési Ház, részt vett: 29 fő
- 2011.február 24. 17.30 – Helyszín: Nagyesztergár, Polgármesteri Hivatal, részt vett: 14 fő
- 2011.február 25. 17 óra – Helyszín: Borzavár, Kultúrház, részt vett: 15 fő
- 2011.március 3. 17 óra – Helyszín: Bodajk, Polgármesteri Hivatal Tanácssterme, részt vett: 14 fő
- 2011. március 16. 17 óra – Helyszín: Pénzesgyőr, Kultúrház, részt vett: 9 fő
- 2011. március 24. 18 óra – Helyszín: Olaszfalu, Nyugdíjas Klub, részt vett: 17 fő
- 2011. április 04. 17 óra – Helyszín: Dudar, Polgármesteri Hivatal, részt vett: 11 fő
- 2011. április 18. 17 óra – Helyszín: Szápár, Kultúrház, részt vett: 10 fő
- 2011. április 19. 17.30 - Helyszín: Bakonyháza, Kultúrotthon, részt vett: 9 fő

A felülvizsgálat teljes időszaka alatt összesen 12 fórumot tartottunk 175 résztvevővel. A felhívásainkra beérkezett projektötletek száma 155 db; 26 településről érkezett be. Ebből civil 39 db, vállalkozó 16 db, önkormányzat 78 db, magánszemély 22 db.

További TKCS ülések:

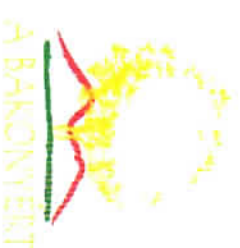
- 2011. február 25. Zirc 13.30, részt vett: 7 fő
- 2011. március 04. Zirc 15 óra, részt vett: 9 fő
- 2011. március 18. Zirc 16 óra, részt vett: 8 fő
- 2011. március 21. Zirc 17 óra, részt vett: 8 fő
- 2011. március 30. Zirc 16 óra, részt vett: 7 fő
- 2011. április 01. Zirc 13.30 óra, részt vett: 8 fő
- 2011. április 06. Zirc 16 óra, részt vett: 8 fő

További Közgyűlések:

- 2011. március 10. Zirc; HVS első szakaszának elfogadása
- 2011. március 23. Zirc; Projekt ötletek elfogadása

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTESI PROGRAM
2007–2013

5.2. Melléklet: Forrásallokáció

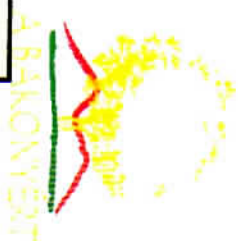
Forrásallokációs tábla										
	Forrásallokáció		1. körben lekötött forrás		2. körben lekötött forrás		Rendelkezésre álló forrás			
	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület	Hátrányos helyzetű terület	Nem hátrányos helyzetű terület
Falumegújítás és fejlesztése	0	1 051 839		253 527	0	153 292	0	645 020	0	179 283 271
Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	0	668 376		162 311	0	36 177	0	469 888	0	130 605 359
Turisztikai tevékenységek ösztönzése	0	727 000		125 350	0	212 737	0	388 913	0	108 098 255
Vidéki örökség megőrzése	61 839	452 161	43 290	114 690	0	328 798	18 549	8673	5 155 592	2 410 868
37/2011. (V.12.) VM rendelet 3.melléklete alapján a rendelkezésre álló fejlesztési forrást kiegészítő forrás										30 402 749
Összesen	61 839	2 899 376	43 290	655 878	0	731 004	18 549	1 512 494	5 155 592	450 800 502

I. számú táblázat

III. tengely Forrásallokáció táblája

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

HPME/CÉLTERÜLET TERVEZŐ ÉS ELENŐRZŐ TÁBLÁZAT		A "BAKONYÉRT" Vidékfejlesztési ACS Egyesület										Kód:	05
II. CÉLKITŰZÉSEK	Adottságokon alapuló fenntartható gazdasági fejlődés	Adottságokon alapuló fenntartható gazdasági fejlődés	Települések megújítása, alapszolgálatok fejlesztése	Települések megújítása, alapszolgálatok fejlesztése	Adottságokon alapuló turizmus fejlesztése	Örökség megőrzése	Örökség megőrzése	Örökség megőrzése	Örökség megőrzése	Örökség megőrzése			
HPME sorszáma	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10			
HPME címe	Helyi termék előállítás, a termékek, szolgáltatások piacra jutásának támogatása												
	A1.	A3.	B4.	B5.	C1	D6	D8	D3	D2	D7			
III. INTÉZKEDÉSEK (HPME)													
Célterület jogcím besorolása (HVS)	0b	0b	0a	0a	0b	0c	0a	0c	0a	0a			
Célterülethez alokált forrás (Ft)	75000000	30000000	4916380	60000000	108000000	15000000	24000000	16000000	50064718	7912121	390893219	összeg	
Gazdaságfejlesztési (igen=1, nem=0)	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3	darab	
Kis értékű célterület (igen = 1, nem = 0; LEGELEBB 4 DB)	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	REND BEN	
Komplex fejlesztés (igen = 1, nem = 0; LEGELEBB 2 DB; KOMPLEX NEM LEHET KISÉRTÉKŰ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	REND BEN	
Ellenőrzés (gazdaságfejlesztési arány). Minimum 45%.	75000000	30000000	0	0	108000000	0	0	0	0	0	213000000	REND BEN	
Ellenőrzés (kis értékű aránya). Maximum 10%.	0	0	0	0	0	15000000	24000000	0	0	0	39000000	REND BEN	
HPME/célterület kód	050b01	050b02	050a03	050a04	050b05	050c06	050a07	050c08	050a09	050a10			

2. számú táblázat

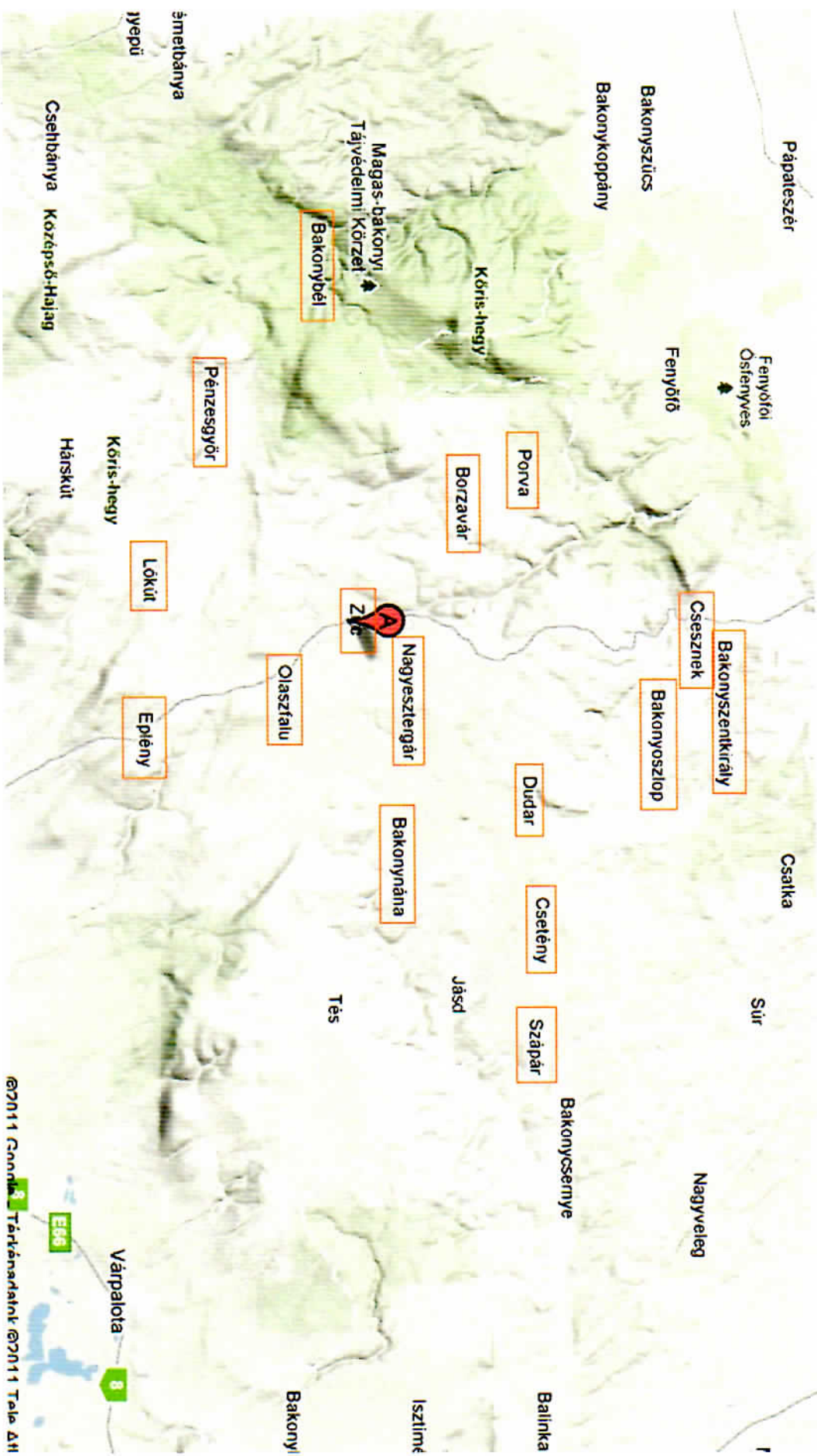
IV. tengely Forrásallokáció táblája

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDEKEFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

5.4 Melléklet: Térképek

Zirci Kistérség

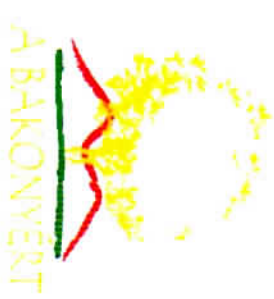

©2011 Gondok Tájékoztatói Központ ©2011 Tala AH

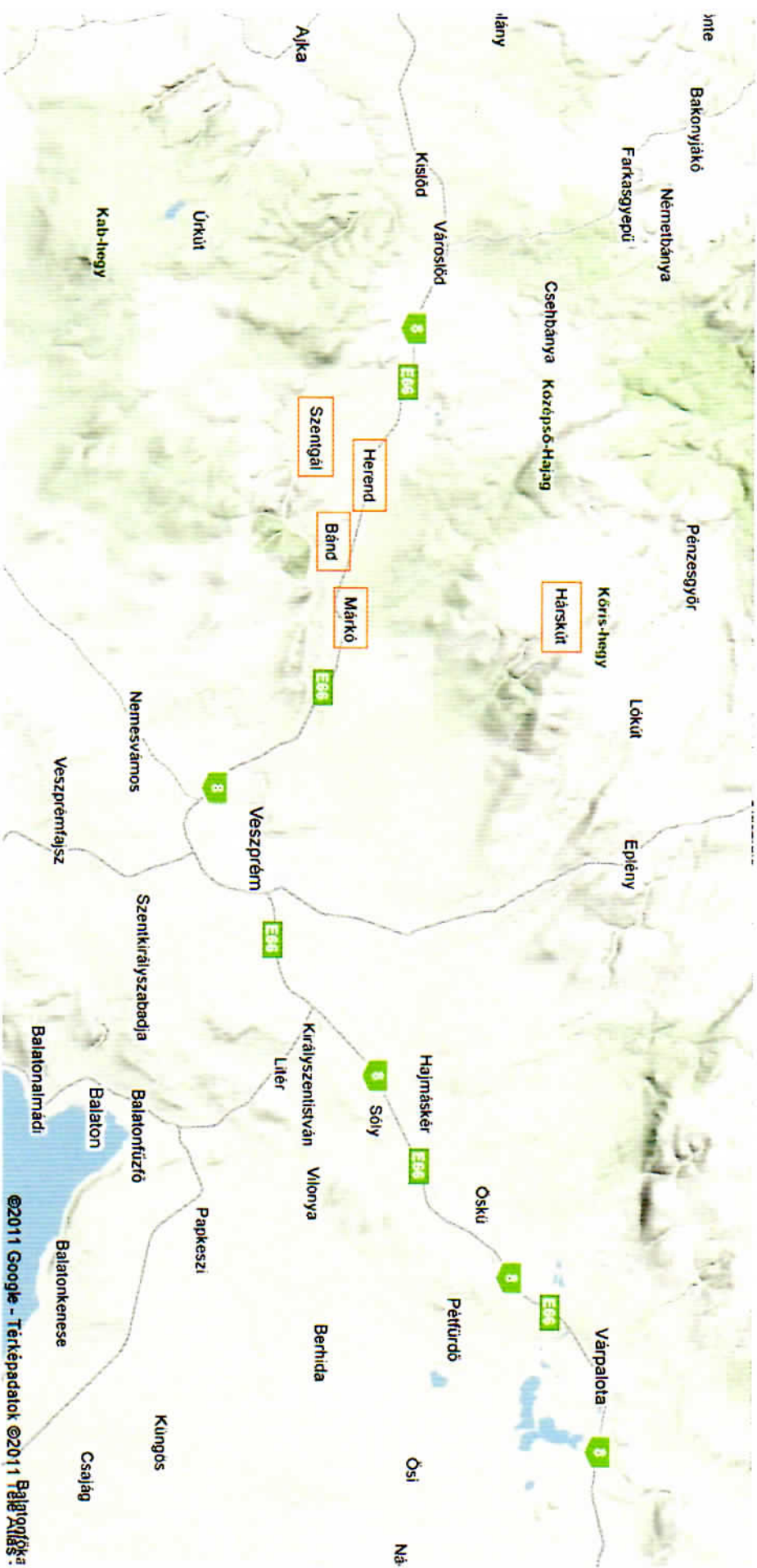

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDEKFELFELESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

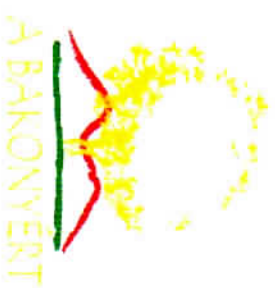
Veszprémi Kistérség érintett települései

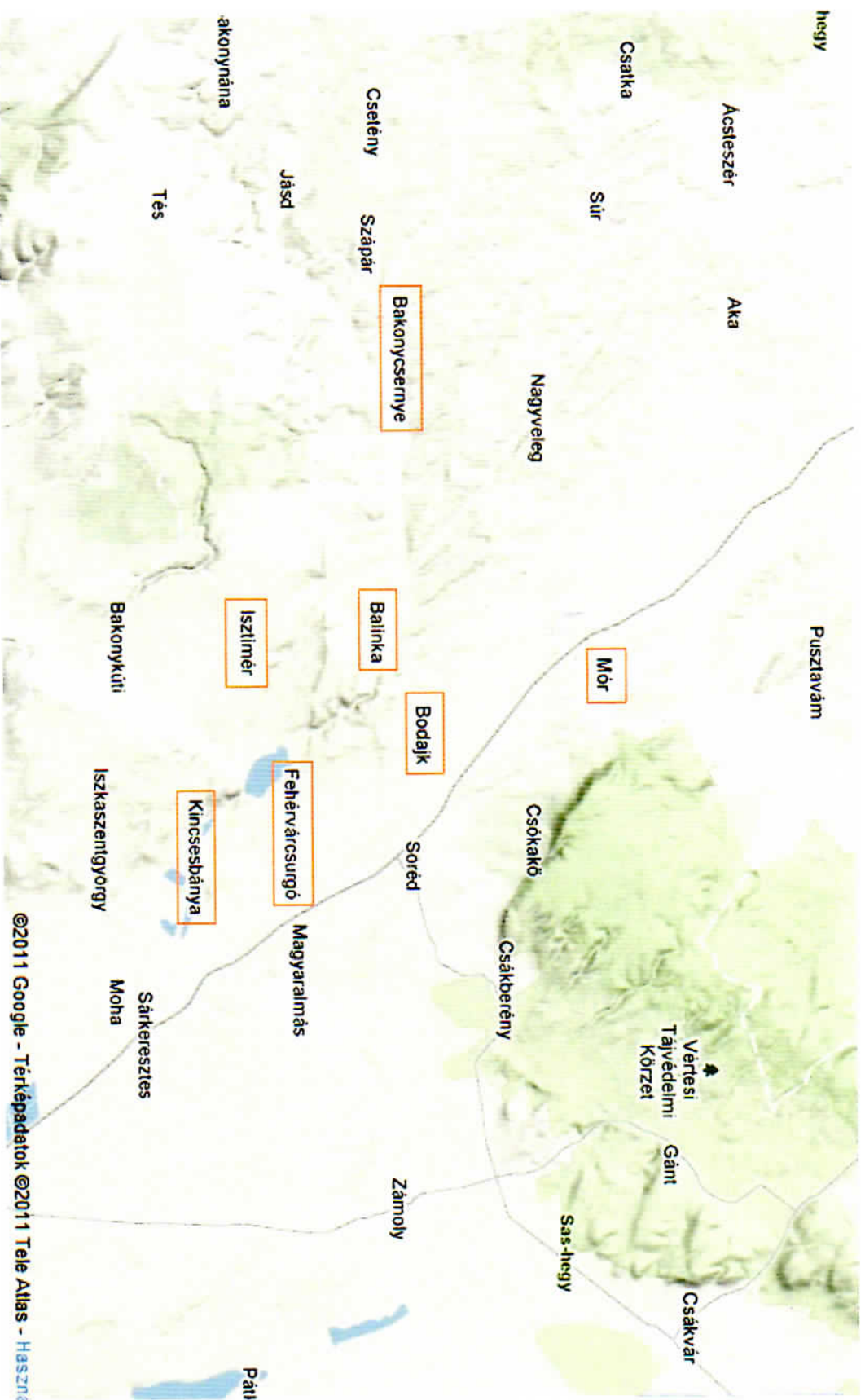
©2011 Google - Térképadatok ©2011 Balatonföldvár

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Móri Kistérség érintett települései

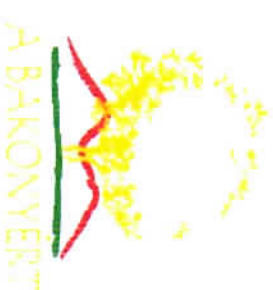

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5.5 Melléklet: Táblázatok

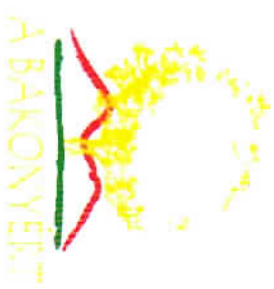
A 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozás a térségben

	Név	Működés helye a térségben	Főtevékenység	Szektor	Fogl. száma (fő)
1.	Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.	Herend	2621 Háztartási kerámia gyártása	Bányászat, feldolgozóipar, villamos energia-, gáz-, gőz-, vízellátás	1500
2.	Zirc-COOP Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.	Zirc	5211 Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem	Kereskedelem, javítás	136
3.	DRV Zrt.	Kincsesbánya	4100 Vízertermelés, - kezelés, - elosztás	Bányászat, feldolgozóipar, villamos energia-, gáz-, gőz-, vízellátás	135
4.	Reál-M Kft.	Márkó	6024 Közúti teherszállítás	Szállítási, raktározási, postai és távközlési szolgáltatásokra vonatkozó	120
5.	Bakony-AGRO Termelő, Feldolgozó-, Szolgáltató és Értékesítő Kft.	Zirc	0111 Gabonafélék, egyéb, másnóva nem sorolt növény termelése	Mezőgazdaság, vadgazdálkodás	103
6.	ROBIX HUNGARY Mezőgazdasági Gépgyártó és Kereskedelmi Kft.	Zirc	2931 Mezőgazdasági traktor gyártása	Bányászat, feldolgozóipar, villamos energia-, gáz-, gőz-, vízellátás	101

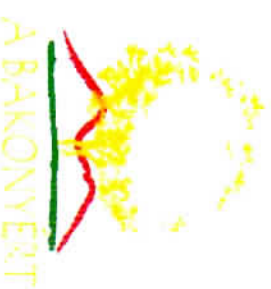
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

7.	Fehér Ablak Kft.	Istizimér	2523 Múanyag építőanyag gyártása	Bányászat, feldolgozóipar, villamos energia-, gáz-, gőz-, vízellátás	100
8.	Verga Rt.	Herend	0201 Erdőgazdálkodási termék - előállítás	Mezőgazdaság, erdő-, hal-, vadgazdálkodás	95
9.	Árkossy Bútor	Herend	Fafeldolgozás, asztalos termékek, bútorok készítése	Bányászat, feldolgozóipar, villamos energia-, gáz-, gőz-, vízellátás	56
10.	Profix Szolgáltató és Árutermelő Kft.	Kincsesbánya	gépszereelés, telepítés, üzembe helyezés, gépgyártás, acélszerkezet gyártás	Bányászat, feldolgozóipar, villamos energia-, gáz-, gőz-, vízellátás	30

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDEKEFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Település	Jogállás	Lakosság (fő) /KSH 2010/	Munkanélküliség (%) /KSH 2008/
Bakonybél	Község	1234	6,1
Bakonycsernye	Község	3118	4,6
Bakonynána	Község	1046	5,9
Bakonyoszlop	Község	515	8,2
Bakonyszentkirály	Község	849	9
Balinka	Község	977	6,8
Bánd	Község	694	1,7
Bodajk	Város	4101	5,4
Borzavár	Község	711	6,7
Csesznek	Község	523	4,2
Csetény	Község	1886	5,5
Dudar	Község	1626	5,3
Eplény	Község	532	2,5
Fehérvárcsurgó	Község	1905	3,4
Hárskút	Község	670	4,7
Herend	Város	3447	5,3
Isztimér	Község	967	4,2
Kincsesbánya	Község	1505	5,2
Lókút	Község	496	8,3
Márkó	Község	1152	4
Mór (küterület)	Város	299	
Nagyesterháza	Község	1225	8,7
Nagyveleg	Község	678	4,9
Olaszfalu	Község	1113	5,4
Pénzesgyőr	Község	342	5,5
Porva	Község	452	7,3
Szápár	Község	500	4
Szentgál	Község	2708	7
Zirc	Város	7098	4,9
Összesen:		42369	5,525

Településeink lakosságszáma, munkanélküliségi adatai

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

5.6 Melléklet A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája

www.zircterseg.hu/zirc/zirc.head.page?nodeid=708

- A Zirci Kistérség Közművelődési Stratégiája 2009-2013
- Turizmusfejlesztési Program
- Hosszú távú Kistérség - Fejlesztési Program
- Agrárstruktúra-átalakítási és Vidékfejlesztési Program
- Környezetvédelmi Program
- Gazdasági Operatív Program
- Informatikai Stratégia

www.mor.hu/index.php?L=hu&P=23&M=101

- A Móri Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója. (2006)
- A Móri Kistérség Középtávú Turizmusfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja. (2004)
- A Móri Kistérség Foglalkoztatási és Humánpolitikai Programja. (2005)
- Móri Kistérség Hulladékgazdálkodási Terve. (2009)
- Móri Kistérség Fejlesztési Programja. (2005)
- A Móri Többcélú Kistérségi Társulás Közoktatási Intézkedési Terve 2008-2014
- A Móri Többcélú Kistérségi Társulás közoktatási intézményeinek esélyegyenlőségi programja

www.vktt.hu

- Közoktatási Intézkedési Terv 2008-2014
- Veszprém kistérség Kulturális Stratégiája 2009-2013
- Veszprém kistérségének szociális szolgáltatástervezési koncepciója 2008

5.7 Melléklet Fenntarthatósági alapelvek

A HVS általános értékei

Helyi fenntarthatóság: Járuljon hozzá a helyi fenntarthatósághoz, azáltal, hogy nemzeti kincsként kezeli az ország egyedülálló mezőgazdasági és természeti adottságait, továbbá segítse a térség termék és nyersanyag, energia behozatal kiváltását;

Globális fenntarthatóság: Járuljon hozzá a globális fenntarthatósághoz, különösen az éghajlatváltozás megelőzése, a biológiai sokféleség megőrzése, valamint a vízkészletek és a talaj megóvása terén;

Ökoszociális vidékfejlesztés: Segítse elő a földhasználat strukturális problémáinak megoldását és a környezetkímélő, természet-megőrző mezőgazdasági szerkezetváltást;

Vonzó vidéki világ: Segítse elő a vidéki életmód javítását, erősítse a vidék megtartó- és vonzerejét, segítse elő a vidék Magyarország megismertetését;

Értéktörző, diverzifikált gazdálkodás: Segítse elő a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését, biztosítsa a kulturális örökség részét képező építészeti, régészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékek fennmaradását, óvja meg a vidék biológiai sokféleségét és relatíve jó környezetállapotát;

Gondosság és önzetlenség: Biztosítsa a „jó gazda gondossága” elvének az érvényesülését, de nem sértheti más közösségek (pl. az érintett területekkel szomszédos térségek) értékeit és érdekeit, nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez;

Etikus működés: Elő kell segítenie az egészséges termékek előállítását, állatjóléti tevékenységet és az etikus termelés és kereskedelem kereteinek kialakulását;

Tudatos élelmiszertermelés és fogyasztás: Segítse elő az élelmiszer termékekkel kapcsolatos fogyasztói magatartás javítását és a fenntartható fogyasztási szokások elterjesztését.

A HVS-ben megjelenő környezeti szempontok

Természetmegőrző vidékfejlesztés: Egyértelműen támogatnia kell a természeti értékek, a biológiai sokféleség, a genetikai állomány és a természetes térszerkezet megőrzését;

Ökológikus vidékfejlesztés: A gazdálkodási tevékenységek, valamint a föld- és tájhasználat során az erőforrás-igény és környezethasználat vegye figyelembe a környezet korlátozott eltartó képességét és a helyi természeti adottságokat;

Szennyezés megelőzés, minimalizálás: Törekedjen a szennyezések és a hulladékok kibocsátásának megelőzésére, illetve ahol ez nem lehetséges, e kibocsátások minimalizálására (a helyi környezetet csak az eltartó-képességéig terhelő);

Tovagyűrűző negatív hatások minimalizálása: Mérsékelnie kell a mezőgazdaság okozta kedvezőtlen környezeti hatásokat; különösen nem erősítheti az elsivatagosodás, az éghajlatváltozás, a szélsőséges vízjárás, a talajpusztulás kedvezőtlen környezeti hatásait, továbbá nem vezethet a különböző környezeti rendszerek közötti szennyezés-áttérhelésekhez;

Dematerializáció: A felhasznált ipari nyersanyagok (pl. műtrágya, növényvédő szer, agrotechnika) és energiahordozók mennyiségét, a szállítási és raktározási igényeket minimalizálni kell;

Újrahasznosítás: Az intézkedéseknek elő kell segíteniük a szennyvizek, a hígtrágyák és a hulladékok, mezőgazdasági melléktermékek újrahasznosítását;

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Takarékosság a kimerülő készletekkel: A meg nem újuló természeti erőforrások és lételemek igénybevételét minimálisra kell szorítani;

Értékvédő gazdálkodás a megújuló erőforrásokkal: A feltételeken megújuló természeti erőforrások és környezeti elemek készleteit, állapotát és önszabályozó képességét fenn kell tartani és ezeket csak megújuló képességük mértéke és üteme figyelembevételével lehet igénybe venni ;

Ágazati integráció: Segítse elő a fenntartható közlekedéspolitika, fenntartható energiapolitika, az ökológiai szemléletű tájgazdálkodás érvényre juttatását.

A HVS-ben megjelenő gazdasági szempontok

Prosperáló vidéki gazdaság: Segítse elő a magas hozzáadott értéket előállító gazdálkodást, a mezőgazdasági ágazat tökehiányának mérséklését, a gazdálkodás stabilitását és kiszámíthatóságát;

Integrált termékpolitika: Segítse elő az integrált termékpolitika érvényesülését azáltal, hogy a termelői és fogyasztói mintázatok átalakításának iránya az anyag és energia intenzív termékek és szolgáltatások körétől, az anyag és energia szegény, inkább tudás és kultúra alapú termelés és fogyasztás irányába mutasson;

Decentralizált vidékfejlesztés: Nem vezethet a mezőgazdasági vállalkozások indokolatlan koncentrációjához, és elő kell segítenie a vállalkozások sokszínűségét, verseny-egyenlőségét ;

„Termelj helyben, fogyassz helyben”: Segítse elő a helyi piacra jutást, a közösségi önellátást, támogassa a helyi élelmiszer-termelést és forgalmazást;

„Dolgozz helyben”: Segítse elő a helyben foglalkoztatást, a helyi kisvállalkozások fejlődését, a családi, kisközösségi gazdálkodási formák elterjesztését, támogassa a falusi életmód, a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését;

Minőségi termékek, innováció: Segítse elő a mezőgazdaságban az innovációt, az innovatív gazdálkodási technikák elterjesztését és a minőségi agrártermelést;

Diverzifikált vidéki termék kínálat: Segítse elő a sajátos értékesítésű, egyedi minőségű termékek (pl. hungarikum) előállítását;

Térségen belüli termelési együttműködések: Erősítse a térségen, településen belüli termék feldolgozási láncolat kialakítását, a termelők, gyártók egymásközi kereskedelmi kapcsolatainak javítását.

A HVS-ben megjelenő társadalmi szempontok, kritériumok

Helyi ökoszociális érdekeltiség és társadalmi felelősség vállalás: Segítse elő, hogy az erőforrások használata felelősségtudatos körülmények között történjen, és a helyi közösségek érdekeit szolgálja.

Társadalmi méltányosság: Járuljon hozzá a vidéken élők megélhetésének javításához, a szegénység leküzdéséhez, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózásához;

Tudásalapú vidékfejlesztés: Segítse elő a mezőgazdaságban dolgozók képzését, hozzáférését az információhoz és a tudáshoz, segítse a gazdálkodást támogató helyi szellemi kapacitások, szolgáltatások kiépítését;

Társadalmi kohézió: Segítse, hogy a vidéki közösségek kitalálják saját jövőképeket, identitásukat, továbbá támogassa a térségek, települések társadalmi probléma importjának kiküldetését (pl. városról kiköltözők vidéki szegregációja);

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Szolidaritás, területi kohézió: Segítse elő az élelmiszertermelő és fogyasztó egymásra utaltságának felismerését, valamint a gazdaközösségek és a helyi társadalom kapcsolatának javítását;

Nemzedékek közötti igazságosság és társadalmi esély egyenlőség: Az erőforrások értékvédő, takarékos, hosszú távú szempontokat szem előtt tartó gazdálkodását kell megvalósítani, oly módon, hogy a nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők esélyegyenlősége is biztosított legyen;

Társadalmi részvétel: Segítse a gazdatársadalom és az érintett helyi közösségek, civil és szakmai szervezetek részvételét a vidékfejlesztési döntésekben, támogassa a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését.